TYÖLÄISILLÄ ON: YKSI VIHOLLINEN! YKSI TAISTELU! — SIKSI: YKSI PUOLUE! YKSI UNIO! YKSI RINTAMA! YKSI PÄÄMÄÄRÄ!

Vain järjestyneenä joukkona voi työväenluokka voittaa!

VAPAUS

Työväen vapautus tapahtuu vain sen itsensä kautta!

No. 74 — 1924 | Tiistaina, kesäkuun 24 p. — Tues., June 24 | VIII Vuosik. - Vol. VIII

Työläis-farmaripuolue on perustettu Yhdysvalloissa

Mainarien union toimihenkilö Duncan McDonald ja hedelmäfarmari William Bouch edustamaan puoluetta seuraavissa presidentin vaaleissa.

St. Paul, Minn. — Täällä koolla olevassa työläisten ja farmarien yhteisessä konventionissa on laskettu perusta koko Yhdysvaltoja käsittävälle työläisten ja farmarien puolueelle.

Uusi puolue on nimittänyt presidentti-ehdokkaakseen seuraavia presidentin vaaleja varten Duncan McDonaldin, joka on Illinoisin hiilenkaivajain järjestön toimihenkilöitä. Varapresidentin ehdokkaaksi on nimitetty William Bouch niminen hedelmäfarmari Sedro-Wooleystä, Washingtonin valtiosta.

Presidentin ehdokkaiden nimitykseen esille tultua esitti Alexander Howatt Duncan McDonaldin ehdokkaaksi. Minnesotalainen farmari P. A. Peterson esitti puolestaan senaattori LaFolletten. Kun konventionille ilmotettiin, että LaFollette on jyrkästi kieltäytynyt ottamasta vastaan farmari-työläispuolueen presidentin ehdokkuutta, peruutti Peterson nimityksensä. Kun uusia nimityksiä ei tehty, julistettiin McDonald yksimielisesti työläis-farmaripuolueen presidentin ehdokkaaksi.

Konventionin työskentely.

Työläis-farmaripuolueen perustavan konventionin kulusta kirjottaa Työmiehen kirjeenvaihtaja seuraavaa:

Väliaikainen konventsionin puheenjohtaja William Mahoney kutsui kokouksen päivällisloman jälkeen järjestykseen klo 2.50 ip. Ensimäisenä oli työjärjestyksessä valtakirjain tarkastuskomitean lausunto, jonka lukemisen alotti Tom. Ayres komitean puolesta, mutta jatkoi siten puheenjohtaja Mahoney.

Suurin edustajisto oli Minnesotan valtiosta. Täältä oli 152 edustajaa edustaen työläisten ja farmarien taloudellisia järjestöjä. Toiseksi suurin edustajisto oli Illinoisista, josta oli noin puolisen sataa edustajaa. New Yorkista oli neljättäkymmentä, Etelä-Dakotasta lähes viisikymmentä. Lisäksi oli edustajia Californiasta, Coloradosta, Pohjois-Dakotasta, Lelawaresta, Missourista, New Mexicosta y. m. Kaikkiaan oli edustajia useemmasta kuin kolmestakymmenestä valtiosta.

Äänestysvaltaa annettiin kunkin valtion edustajistolle kullekin valtiolle tulevan äänimäärän mukaan, eikä edustajaluvun mukaan. Esimerkiksi New Yorkin valtiolla oli 72 ääntä, mutta Minnesotan valtiolla, vaikka edustajain lukumäärä oli paljon suurempi oli ainoastaan 77 ääntä.

Paitsi edustusta valtioittain, oli edustajia seuraavista kansallisjärjestöistä: Workerspuolue, Federated Farmer-Labor puolue, Young Workers League, World War Veterans ja Amalgamated Clothing Workers. Jokaiselle näille maata käsittäville järjestöille annettiin edustusoikeus. Valtuutettuja esitti valtioittain se kansallisjärjestöittäin ja konventsionin hyväksyi yksimielisesti valtakirjakomitean lausunnon.

Puheenjohtajan valinta.

Puheenjohtajan valinta ei sujunut ihan hyvin. Siinä kului aikaa lähes kaksi tuntia, mutta lopputuloksena oli konventsionin järjestelykomitean ehdotus. Valittiin Charles Taylor Montanasta.

Väliaikaisen puheenjohtajan Mannoneyn esittämä kysymyksen konventsionille, tehtiin ehdotus Taylorin valitsemisesta puheenjohtajaksi. Eräs Minnesotan edustaja ehdotti William Mahoneyta vakituiseksikin puheenjohtajaksi, saaden jonkun verran kannatusta.

Manhoney kuitenkin näennäisesti kieltäytyi selittäen että sanomalehdissä on tehty häntä vastaan kirjotuksia, sanottu tätä konventsionia hänen konventsionikseen, ja tämän vuoksi hän ei ole halukas ottamaan paikkaa.

Tulee myöskin kysymys valintatavasta, jota ei ole ehdotettu. Taylor Nebraskasta esittää sellaisen kysymystä kaikkivirkailijain valintaa ja päätettäväksi menettelytavasta, millä konventsionin virkailijat valitaan. Se saa kannatusta, mutta sitäkin vastaan ja tehdään lisäehdotuksia. Ehdotetaan Wallomia Minnesotasta puheenjohtajaksi, mutta sekin saa hyvin heikon hannatuksen ja myöhemmin selvenee sitäpaitsi, ettei hän ole edustaja lainkaan.

Keskustelu raahautuu edelleen, tehdään ehdotuksia ja vastustetaan niitä. Ehdotetaan äänestettäväksi valtioittain puheenjohtajasta. Sitten kymmenen minuutin väliaikaa, jotta valtioittain voitaisiin keskustella kysymystä. Sekään ei mene läpi.

Vielä ehdotetaan Duncan McDonald Illinoisista, sekä Putnamia Etelä-Dakotasta puheenjohtajaksi. McDonald kieltäytyy. Ehdotetaan uudelleen Mahoneya, sekä tämä nyt ei enää kieltäydy.

Vihdoin tullaan lähes pari tuntia kestäneen jauhamisen jälkeen siihen, että kysymys on ratkaistava valtioittain ja äänestyksellä. Ehdokkaita jää jälelle kolme, nimittäin Mahoney, Putnam ja Taylor Montanasta, jota muuan St. Paulin lehti suvaitsi karahteerata vannoutuneeksi kommunistiksi. Hän on Montanan valtiosenaattori, valittu Farmer-Labor puolueen listalla.

Valintaa äänestyttämään ja jatkamaan astuu MacDonald, koska väliaikainen puheenjohtaja Mahoney on yksi ehdokkaana.

Äänestys valtioittain osotti valtavan enemmistön kannatuksen olevan Taylorilla. Taylor saa 718 ääntä, Mahoney 160 ja Putnam ainoastaan neljäkymmentä omaan valtionsa edustajiston kannatuksen.

Muitten virkailijain valinta.

Puheenjohtajan valinnan jälkeen seurasi varapuheenjohtajan valinta. Ehdotetaan Duncan McDonaldia Illinoisista ja Berquistia Minnesotasta. Ruvetaan näistäkin äänestämään valtioittain, mutta äänestykseen ruvetessa osottamaan että McDonaldilla tulisi olemaan ehdoton enemmistö, peruutetaan Berkuistin ehdokkuus ja McDonald tulee valituksi yksimielisesti.

Tämän jälkeen seurasi sihteerin ja varasihteerin valinta. Tästä suoriuduttiin pian. Esitetään Alice Lorraine Dalya Etelä-Dakotasta. Muitakin ehdotuksia tehdään, mutta ne menevät sivu aivan kuin huomaamatta. Alice Daly tulee valituksi yksimielisesti hurraahuutojen kaikuessa.

Varasihteerin ehdotuksia tehtiin kaksi ja hyväksytään ne molemmat. Ne ovat O. H. Wangorin ja Miss Jesse Bullard Kastner.

Vielä on valittava kolme pysyväistä komiteaa, nimittäin järjestökomitea, ohjelmakomitea ja ehdokaskomitea. Tulee jälleen kysymys valintatavasta. Järjestämiskomitea on suunnitellut viittätoista henkilöä kuhunkin, mutta konventsionissa tehdään ehdotus, että valitaan näihin komiteoihin yksi jokaisesta valtiosta. Seuraa keskustelua. Ehdotetaan otettavaksi väliaikaa yhdeksään asti, jotta edustajat saisivat valtioittain neuvotella, mutta ilmotetaan että auditoriumia ei voida illalla käyttää. Mahoney ehdottaa kymmenen minuutin väliaikaa valtioedustajain keskinäistä neuvottelua varten, mutta Joseph Manley ehdottaa hajaannuttavaksi seuraavaan päivään asti ja valittavaksi komiteat amulla.

Ehdotukset menevät taas äänestykselle, jolloin Manleyn ehdotus voittaa 204 äänellä 145 ääntä vastaan.

Sekatyöläisten palkkoja kohotettu

Edmonton, Alta. — Hallituksen palkkalautakunnan virkailija Harrison ja «Trades Council» sekä sekatyöläisten union edustaja ovat keskustelleet työsuhteista rakenteella olevalla hallituksen elevaattorilla. Harrison on myöntynyt kohottamaan perehtyneitten sekatyöläisten palkkoja viisi senttiä tunnilta vaan on kieltäytynyt palkkoja kaikille sekatyöläisille. Hän myöskin union virkailijain syytöksiä siitä, että työläisiä «ajetaan työpaikalla ikäänkuin kahleorjia». Lasketaan että tämäkin pieni palkanylennys kohottaa sekatyöläisten palkkoja tuhannella dollarilla päivää kohden kyseessä olevalla työmaalla.

Urakoitsijat myöskin lupautuivat suotuisesti suhtautua union jäseniin ja tunnustaa union lähettämä komitea.

Tällaisen tilanteen vallitessa on sekatyöläisten unio päättänyt ryhtyä voimaperäisiin toimenpiteisiin jäsenmääränsä kohottamiseksi.

Canadan rautamalmi tuotanto

Toronto. — Canadan hallituksen korjattujen tilastotietojen mukaan nousee kaivetun rautamalmin yhteinen tonnimäärä vuoden 1923 aikana 30,759 tonniin, jonka arvon lasketaan olevan $114,944, verrattuna vuonna 1922 kaivettuun 17,971 tonniin, jonka arvo oli $56,993.

Tuotantoon sisältyy 30,000 tonnia arvokasta makneetti-rautamalmia, josta lähetettiin ulos 243 tonnia British Columbiasta ja 69 tonnia Quebecista. Maasta ulos viedyn rautamalmin tonnimäärä nousee yhteensä 5,670 ja sen arvo niin $20,279.

Canadalaisissa sulimoissa valmistetun harkkoraudan tonnimäärä nousi viime vuonna 20,739 tonniin ja kun tonnin keskimääräinen hinta on ollut $20,84 on harkkoraudan niin muodoin tuotettu $432,298 arvosta.

Miljoneerimurhaajia pestään puhtaaksi tieteen ja rahan voimalla

Chicago. — Tieteen uusimmat keinot on pantu liikkeelle murhasta vangittuna olevan yli maailman tunnetun postilähetysliikkeen Sears, Roebuck & Companyn varapresidentin 19 vuotiaan pojan Richar A. Loebin ja hänen rikostoverinsa Nathan Leopoldin pelastamiseksi hirsipuusta 13 vuotiaan Robert Franksin murhasta. Kummankin murhaajan isät ovat miljuneereja ja samoin on murhatun pojan isä, joten murhan johdosta käynnissä oleva oikeustaistelu on loppujen lopuksi miljoonien taistelua.

Vangittuna olevien poikain isät ovat palkanneet Amerikan parhaimmat rikosasiain ajajat puolustamaan murhaasia. Samalla kertaa on syytettyjen puolesta asetettu toimimaan sielutieteilijöitä, aivospesilisteja ja erikoislääkäreitä, jotka paraikaa hankkivat todistuksia ympäri Amerikaa tarkotuksella todistaa, että pojat ovat edesvastuuttomia tekemäänsä kamalaan veritekoon. Muiden muassa kiertelee kuuluisa sielutieteilijä tri James Whitney Hall ympäri Amerikaa hankkimassa erinäisiltä tiedemiehiltä todistuskappaleita murhaajien puolesta. Amerikan tunnetuimpia kemistejä koetetaan saada myöskin todistamaan, että poikain luusto, aivot ja erinäiset ruumiin elimet ovat sellaisia, että heitä ei lopputingassa voida pitää syypäinä murhaan. Jos oikeus julistaa murhaajat syyllisiksi, merkitsee se Illinoisin lakien mukaan heille hirsipuuta, mutta jos tiedemiesten lakimiesten temppuilut auttavat, pelastetaan pojat hullujen huoneeseen ja sitten kyllä taas raha tekee ajan ollen tehtävänsä, niin että miljoneerien pojat saavat vapautensa.

Miljoneeripoikien tekemä murha on kaikissa suhteissa hyvin dramaattinen. Murhaajain jälille päästiin vasta sitten kun murhatun Robert Franksin alaston ruumis löydettiin Chicagon eteläpuolella olevasta suosta. Vähän matkan päästä löydettiin silmälasit, jotka sitten johtivat murhaajain jälille.

Jo heti alustavissa kuulusteluissa voitiin poikia vastaan esittää niin sitovia todistuksia, että he kumpikin joutuivat tunnustamaan osallisuutensa verityöhön. He selittivät tahallisesti suunnitelleensa tämän kamalan tekonsa.

Nuoret murhaajat myöskin tunnustivat, että he olivat valmistaneet murhasuunnitelmaansa jo viime marraskuusta alkaen, kunnes olivat varmat, että salasuunnitelma on niin tiivis, että on mahdoton päästä heidän jäljilleen. Mutta heidän laskelmansa pettivät.

Poikien tunnustuksen mukaan vaikutin tähän kamalaan tekoon oli kahtalainen. He tahtoivat ottaa ihmisen hengiltä «tieteen vuoksi», pannakseen merkille vissillä tavalla kuolevan ihmisen «henkiset ja ruumiilliset reaktionit.» Tämän lisäksi oli aikomus kiristää pojan isältä $10,000.

Leopold ja Loeb olivat kaapanneet kiinni nuoren Robert Franksin, kun tämä poistui Harvard-koululta ja raahanneet pojan automobiiliin. Jonkun matkaa ajettuaan löivät he uhriaan päähän nauhaan käärityllä taltalla ja panivat tukon hänen suuhunsa. Noin viiden minuutin kuluttua oli poika tukehtunut kuoliaaksi. Poikien laskelmat pettivät tässä ensi kerran, sillä tarkoitus ei ollut saattaa uhria hengiltä heti. Suunnitelman mukaan aiottiin poika viedä yksinäiseen paikkaan ja ottaa henki hiljoilleen eetterillä. Sitä tarkoitusta varten oli automobiilissä kannu eetteriä. Hätääntyneenä uhrinsa ennenaikaisesta kuolemasta Leopold ja Loeb kuljettivat ruumiin suossa olevaan salaojaan. Kiireissään he eivät lykkänneet ruumista kyllin kauaksi, vaan jäivät jalat näkymään niin että se löydettiin jo samana päivänä. Samasta syystä Leopold pudotti silmälasinsa, jotka sitten johtivat salapoliisit hänen jäljilleen.

Joku ohikulkija oli löytänyt ruumiin. Aivan sattumalta yksi murhatun sukulaisista kävi eräässä Chicagon syrjäisessä ruumishuoneessa ja tunsi ruumiin, ilmoittaen heti asiasta pojan isälle, Jacob Franksille, joka juuri oli astumassa vuokra-autoon viedäkseen $10,000 lunnasrahoja hengettömästä pojastaan. Murhaajat nimittäin alkoivat kiristyksensä sen jälkeen kun poika jo oli hengettönnä. Tämä on merkillistä siihen nähden, että molemmat, Leopold ja Leob, ovat monimiljoneerien poikia, joilla aina oli käytettävänään rahoja ylinkyllin.

Kun salapoliisit silmälasien kautta olivat päässeet Leopoldin jäljille, tutkivat he salaa asiaa, vangiten ensin Loebin joka oli seurustellut Leopoldin kanssa niinä aikoina, jolloin murha tehtiin. Poikia kuulusteltiin erikseen, ja kun salapoliisit olivat jo melkein vakuutetut, että he sittenkin olivat tehneet erehdyksen, ja aikoivat laskea pojat vapaaksi, teki nuori Loeb sen erehdyksen, että sanoi olleensa ajelulla Leopoldin automobilissä siihen aikaan kun murha tehtiin. Poliisit saivat selville, että Leopoldin automobili oli ollut kaiken aikaa tallissa, ja tämä ristiriitaisuus kannusti heitä jatkamaan kuulusteluja, kunnes Loeb murtui ja teki täyden tunnustuksen. Niin tuli tämä Chicagon yläluokkaa järkyttänyt kaamea murhajuttu paljastetuksi.

Poikien isät ovat tavattoman vaikutusvaltaiset Chicagon politiikassa ja rahamaailmassa. He ovat upporikkaita, samoinkuin on murhatun pojan isä. Ensin vanhemmat olivat ylen hämmästyneitä kauheasta jutusta, ja vaikenivat, mutta päästyään ensi säikähdyksestään, palkkasivat he Chicagon etevimmät kriminaalilakimiehet Clarence C. Darrown ja Benjam Bachrachin ajamaan asiaa. Vanhemmat tulevat panemaan miljoonansa oikeuden vaakalaudalle.

Loeb ja Leopold olivat olleet eteviä oppilaita, varsinkin nuori Leopold, joka 19-vuotiaana omisti filosofian tohtorin arvon ja joka oli valmistanut tieteellisestä arvosta olevan teoksen lintujen elintavoista. Leopold oli erikoisesti tutkinut myös keskiaikaista moraalittomuutta. Jotkut väittävät hänen henkisten kykyjensä kehittyneen yksipuolisesti ja epänormaalisesti, ja että hän sairaaloisessa tieteilemishalussa oli men nyt näin pitkälle. «Kaikki on oikeutettua tieteen nimessä», sanoi Leopold jälkeenpäin. «Ei ole rikos ottaa ihmishenkeä tieteellisiä tutkimuksia varten. Se ei ole sen kummempaa kun turilaan lävistäminen neulalla.»

Matteottin veri vapisuttaa facisteja

Rooma. — Sosialistiedustaja Matteottin varastamisesta ja murhaamisesta aiheutunut kriisi edelleen jatkuu ja kaikille käy ilmeiseksi että Mussolinin ja fascismin valta ja auktoriteetti on kärsinyt pahan, korvaamattoman koulauksen. Tämä johtuu siitä että Matteottin varastamis- ja murhaamisjuttuun on sotkeutunut mitä vaikutusvaltaisimpia fascisteja. Itse Mussolinia koetetaan pestä tahrasta samalla tavalla kuin äskettäin Yhdysvalloissa Coolidgea Teapot Domen öljyskandaalista, mutta yleisenä käsityksenä on että itse Mussolini myös on syyllinen, sillä hänhän se on fascismin, tervan ja höyhenien, murhien ja risiiniöljyn liikkeen henkinen johtaja.

Hallitus on joutunut vangitsemaan useita pomofascisteja, niiden joukossa mitä ärhentelevimmän fascistilehden Corriere Italianon toimittajan Fillipellin, joka on ollut läheinen ystävä kenraali De Bonolle, fascistiarmeijan ja poliisilaitoksen johtajalle. Corriere Italiana myös oli fascistiporvarien lahjoma ja kontrolleeraama äänenkannattaja. Fillipelli vangittiin merellä, kun hän oli karkaamassa Ranskaan.

Volpionee, jota syytetään varsinaisesta Matteottin murhasta, on myös vangittu.

Jokainen uusi päivä tuo uusia paljastuksia korkeista hallitusvirkailijoista ja fascistipomoista, jotka ovat sotkeutuneet juttuun ja yleinen mielipide raivoisasti vaatii että syylliset ovat armotta rangaistava, olkootpa he ketä tahansa.

Itse Mussolininkin arvovallan sanotaan auttamattomasti, ainiaaksi kärsineen, vaikkapa hän vielä voineekin jäädä nimelliseksi hallituksen pääksi.

Useita hallitusvirkailijoita, pari ministeriä ja kenraali De Bonogin on eronnut. Banco Italiano Disconton, joka aikoinaan tuki Mussolinia ja pari vuotta sitten teki vararikon, missä työläiset kärsivät suuria summia, juttu on uudelleen noussut päiväjärjestykseen. Matteottin salkussa sanotaan olleen paljastuksia pankin vararikostakin.

Mussolini «pesee pätensä».

Rooma. — Korkeain fascistivirkailijain piiri, joka on sotkeutunut viime viikon hämmästyttäviin skandaaleihin, on yhä edelleen laajennut siitä kun äskettäin vangittiin komentantti Giovanni Marinelli syytettynä siitä, että «hän oli lakivastaisesti yllyttänyt toisia ottamaan edustaja Giogomo Matteottilta hänen persoonallisen vapautensa».

Marinelli, joka on aina ollut fascistiliikkeen eturivin miehiä, on ollut puolueen toimeenpanevan sihteeri-rahastonhoitajana siitä saakka kun puolue syntyi vuonna 1919. Hän on myöskin Mussolinin läheinen persoonallinen ystävä, ja on saanut yhdessä Cesare Rossin kanssa — jota poliisi myöskin etsii Matteottin jutun tähden — kunnia-korpraalin arvon, joka on korkein kunnia arvo fascistin miliisiassa.

Marrinellin vangitseminen, vaikkakin se aiheutti jonkun sensatsioonia sen tähden, kun tiedetään läheisen ystävyyden vallinneen hänen ja Mussolinin välillä, on kuitenkin tehnyt hyvän vaikutuksen väestöön, koska se osottaa että hallitus ei tule säästämään ketään, joka on vähäisessäkin yhteydessä edustaja Matteottin murhan kanssa.

Englannin kapitalistit valtaavat Canadan rautateitä

Lontoo. — Pacific Great Eastern rautatien myyntiä koskevat neuvottelut ilmotetaan olevan päättymässä sillä tuloksella, että mainittu British Columbiassa sijaitseva rautatiesysteemi tullaan myymään englantilaisille kapitalisteille. Mainittu rautatie kuuluu nykyään British Columbian hallitukselle. Muutamat englantilaiset kapitalistit ovat jo jonkun aikaa hionneet kynsiään tuon rautatien käsiinsä saamiseksi ja sikäli kun merkit viittaavat, tulevat he sen nyt saamaan. Kauppahinnasta ei ole tietoa.

Kolmannen kansainvälisen kongressi

Moskova. — Kommunistisen Internationalen viides maailman kongressi kokoontui täällä noin kolme viikkoa kestävään istuntoon. Kongressissa on noin tuhatkunta edustajaa kuudestakymmenestä maasta, maapallon kaikilta kolkilta, Yhdysvalloista, Canadasta, Mexicosta ja Etelä-Amerikan maistakin.

Kun vertaa viidettä Kommunistisen Internationalen kongressin sen ensimäisee perustavaan kongressiin v. 1919, niin huomaa helposti miten valtavasti on kommunistinen liike edistynyt yli maailman, tunkeutunut jokaiseen maahan missä on kapitalistista tuotantoa.

Kongressissa tulee esille paljon tärkeitä asioita. Paitsi suoranaisesti Kommunistista Internationalea koskevia asioita, koskeva sen organisatsionia, taktiikkaa jne., kongressissa tulee esille sellaisia kysymyksiä kuten maailman taloudellinen tilanne, taistelu fascismia vastaan ja vähemmistöjen vapauttaminen siirtomaissa.

Erikoiset valiokunnat harkitsevat kommunistipuolueiden asemaa Yhdysvalloissa, Canadassa ja Etelä-Amerikan maissa ja niitä toimenpiteitä, joiden kautta noiden maiden kommunistipuolueiden jäsenmäärää kohotetaan.

Erikoisesti Saksan ja myös Ranskan vaalit ovat suunnattomasti voimistuttaneet Kommunistista Internationalea, yleensä kommunistista liikettä ja osottaneet että maailman vallankumous on saapumassa nopein askelin. Kominternin viides maailman kongressi kokoontuu sangen toivorikkaissa merkeissä.

17 hukkunut laivain yhteentörmäyksessä

Kristiania, Norja. — Norjalaisen postilaiva Haakon Jarlin ja höyrylaiva Kong Haraldin yhteentörmäyksessä viime maanantaina, upposi Haakon Jarl ja sen mukana kaksitoista matkustajaa ja viisi laivamiestä. Hukkuneista matkustajista oli suurin osa naisia ja lapsia.

Postilakko ratkaisematta

Ottawa. — Jatkuneista neuvotteluyrityksistä huolimatta postityöläisten lakkoa ei ole vieläkään saatu ratkaistuksi. Pääministerin taholta on ilmotettu, etä hallitukselle ei ole mitään uusia esityksiä lakon ratkaisemiseksi. Lakko kokonaisuudessaan on sangen hajanainen, sillä muutamin paikoin ilmotetaan osan lakkolaisista palanneen työhön, kun taas toisissa kaupungeissa lakko jatkuu sataprosenttisena.

Canadalaiset urheilijat matkalla Olympialaisiin kisoihin

Montreal. — Kaksikymmentäviisi henkeä käsittävä urheilijajoukkue lähti Montrealista Pariisiin, jossa se tulee edustamaan Canadaa heinäkuussa pidettävissä Pariisin Olympialaisissa kisoissa.

Imperialismia ja uutta sotaa vastustamaan

Kommunistinen Kansainvälinen on päättänyt, että viikko heinäkuun 27 päivästä elokuun 4 päivään, jolloin tulee kuluneeksi kymmenen vuotta maailmansodan alkamisesta, asetetaan erikoiseksi viikoksi, jolloin kaikki maailman vallankumoukselliset voimat mobilisoidaan mahtavaan taisteluun imperialismia, yhteiskuntapetosta ja sodan aiheuttajia vastaan.

Laivat ajaneet yhteen sumussa

St. John's Nfd. — Italialainen höyrylaiva, joka sakean sumun tähden törmäsi yhteen Canadan Pacific linjan laivan Metagaman kanssa seitsemän mailin päässä Cape Racesta, on saapunut tähän satamaan. Laivan keula oli pahasti murskaantunut yhteentörmäyksessä. Metagaman odotetaan saapuvan tänne myöhemmin. Metagaman pannuhuoneen sanotaan oleva täynnä vettä.

Höyrylaivojen Rosalandin, Canadan ja Kilbane Headin ovat lähteneet onnettomuus paikalle. Yhteentörmäyksen jälkeen laskettiin Metagamasta pelastusvene, johon meni kolme miestä, etsiäkseen läheisintä maihinnousu paikkaa, vaan ne eksyivät sumuun.

Metagama oli tulossa Glasgowista ja Belfastista 700 matkustajan kanssa.

Työttömyys Torontossa

Toronto. — Hallituksen äskettäin antamat viralliset tilastotiedot lienevät enemmän lamaannuttavia pikkuliikemiehille, jotka tämän kevään kuluessa ovat koristaneet kaupunkia kaikenlaisilla «liike-elämä on vilkas» ilmoituksilla.

Mr. Dobbsin tiedotuksen mukaan on nykyään 7,172, työttömäksi rekisteerattuna miestä ja noin 3,300 naista on ilman työpaikkaa.

Vertaamalla tilastotietoja tulemme huomaamaan sen, että viime vuonna maaliskuun alusta toukokuun loppuun sai noin 10,285 miestä ja 4,124 naista työpaikan hallituksen työnvälitystoimistojen välityksellä; vastaavat luvut tänä vuonna ollen samalta ajalta 5,485 miestä ja 4,807 naista.

Suomalaisen ruumis löydetty

(Omalta kirjeenvaihtajalta)

South Porcupine, Ont. — Matti Orava joka viime talvena katosi tuntemattomalla tavalla Connaught nimisessä paikassa, on nyt löytynyt. Hänen ruumiinsa löytyi noin parin mailin päästä Korrin kämpältä. Poliisi oli täältä tarkastamassa ruumiin, joka olikin hyvin mädänneessä tilassa. Paikalla olija kertoi jotain ruumiin osia olleen tyyten pois. Huhut kertoo että Matti on tullut murhatuksi toisen ihmisen käden kautta. Poliisi ei ole vielä ketään saanut syylliseksi murhaan.

Kahdeksan kuollut kuumuudesta

Chicago. — Viime torstaina kuoli täällä kahdeksan henkilöä kuumuuden vaikutuksesta. Perjantaina oli ilma jo viileämpi.

Tanska tunnustanut Venäjän

Lontoo. — Englannin ja Venäjän välisissä neuvotteluissa oleva neuvostohallituksen edustaja Maxim Litvinoff ilmottaa saaneensa tietoja, että Tanskan hallitus on antanut virallisen tunnustuksen neuvostohallitukselle.

Canada tarvitsee taas lainan

Ottawa. — Canadan hallitus suunnittelee 300,000,000 dollarin lainan hankkimista. Virkaa tekevä rahaministeri James Robb tulee piakkoin esittämään lakiehdotuksen lainan järjestämiseksi.

Laina tullaan käyttämään kokonaan entisten velkojen suorittamiseksi. Vuonna 1919 otettu viisivuotinen Victory-laina, joka nousee 107,955,000 dollariin, lankee maksettavaksi ensi marraskuun alussa. Tämän suoritus tullaan tekemään uudella lainalla, samalla kun sitä käytetään muidenkin velkain kuolettamiseksi.

Winnipegin kaupunki 50-vuotias

Winnipeg. — Winnipegin kaupungin 50-vuotisjuhlaa vietettiin viime keskiviikkona. Historiallinen kulkue selvästi osotti sen edistyksen, joka on tapahtunut sitten vuoden 1874, jolloin hirsihuoneet, härkäin vetämät ajopelit ja muut sellaiset olivat ensimäisten arojen asukkaiden ainoita mukavuuksia.

VAPAUS

Canadan suomalaisen työväestön äänenkannattaja, ilmestyy Sudburyssa, Ont., joka tiistai, torstai ja lauantai.

ONNI SAARI — Vastaava
ARVO VAARA — Toimitusapulainen

VAPAUS
(Liberty)

The only organ of Finnish Workers in Canada. Published in Sudbury, Ont., every Tuesday, Thursday and Saturday.

Advertising rates 40c per col. inch. Minimum charge for single insertion 75c. Discount on standing advertisement. The Vapaus is the best advertising medium among the Finnish People in Canada.

TILAUSHINNAT:

Canadaan yksi vk. $4.00, puoli vk. $2.25, kolme kk. $1.50 ja yksi kk. 75c.

Yhdysvaltoihin ja Suomeen, yksi vk. $5.50, puoli vk. $3.00 ja kolme kk. $1.75.

Tilauksia, joita ei seuraa raha, ei tulla lähettämään, paitsi asiamiesten joilla on takaukset.

Ilmotushinta kerran julaistuista ilmotuksista 40c palstatuumalta. Suurista ilmotuksista sekä ilmotuksista, joiden tekstiä ei joka kerta muuteta, annetaan tuntuva alennus. Kuoloilmotukset $2.00 kerta ja 50c lisää jokaiselta muistovärsyltä. Nimenmuutosilmotukset 50c kerta, $1.00 kolme kertaa. Avioeroilmotukset $2.00 kerta, $3.00 kaksi kertaa. Syntymäilmotukset $1.00 kerta. Hautaantieto- ja osoteilmotukset 50c kerta, $1.00 kolme kertaa. Tilapäisilmotuksista pitää raha seurata mukana.

Registered at the Post Office Department, Ottawa, as second class matter.

Jos ette milloin tahansa saa vastausta ensimäiseen kirjeeseenne, kirjoittakaa uudelleen liikkeenhoitajan persoonallisella nimellä.

J. V. KANNASTO, Liikkeenhoitaja.

Ihannetoveri

Muuan ruotsalainen insinööri on paljon matkustellut eri maissa ja tutustunut lukemattomiin työlleen täysin omistautuneihin työväen toimihenkilöihin. Tämä on antanut hänelle aiheen kirjoittaa «ihannetoveristä», joista hän puhuu seuraavaan tapaan:

Niin hyvin Venäjällä, Suomessa, Ruotsissa kuin muissakin maissa, olen kuullut työläisten käyttävän jostakin poikkeuksellisen tarmokkaasta työväenluokan esitaistelijasta sanaa «Ihannetoveri».

Monista tämä nimitys on outo, mutta kahdattuani useita tällaisia toimihenkilöitä olen minä oppinut ihailemaan ja arvostamaan heitä. En pyri näillä riveillä kohottamaan joitakin tovereja pilviin, sillä minusta olisi persoonapalveluksen jo aika kadota, persoonapalveluksen, joka joillakin tahoilla on niin ylen himottu ja korkeassa kurssissa. Pienimmästäkin aiheesta pannaan muotokuvia lehteen numero numerolta, jos merkkihenkilöt ovat sanoneet jonkun sanan taikka kirjoittaneet joitakin rivejä. Ja kuitenkin on se, mitä he ovat sanoneet, tavallisesti varsin vähän merkillistä. Ja milloin se on ollut jostakin arvosta, on se ollut lähtöisin muiden kirjoituksista taikka mitä ovat muilta kuulleet!

Mutta ihanne-toverit eivät pyri tulla valokuvatuiksi ja huudetuiksi turuilla ja kujilla. He ahertavat hiljaisuudessa päivästä päivään, niin, ja yöstä yöhön. Ja jos joskus kohtaat heitä rupattelemasta toveripiirissä, niin olet tilaisuudessa panemaan merkille jotakin: he ovat kaikkein häveliäimpiä ja vähimmin lörpötteleviä! Mutta jos he yhtäkkiä sanovat jotakin, ovat heidän sanansa kultajyväsiä. He ovat elämän kovassa koulussa oppineet ajattelemaan, mutta varsinkin tekemään työtä, ja heidän tunnuksenaan näyttää olevan: Suuri tapahtuu hiljaisuudessa!

Arvokasta työtä tekevät tietysti nekin, jotka puheillaan ja kirjoituksillaan kannustavat muita työhön. Mutta tosiasia on myös, että ajallemme on tunnusomaisempaa lörpötys kuin teko. Ja sen vuoksi on niin syvästi elähyttävää kohdata ihmisiä, jotka työskentelevät tavoittelematta mitään etuja taikka huomiota, työskentelevät yksinkertaisesti siksi, että heille on ihanteensa toteuttaminen kaikki kaikessa. Heidän sisimmässään palaa koskaan sammumaton tuli, hehkuu koskaan väsymätön tarmo, joka tosin saa ravintonsa aina milloin mikin teko on johtanut lähemmäksi päämaalia, mutta joka hetikohta jälleen kannustaa eteenpäin, yhä eteenpäin! Jos puhut heille etujen saamismahdollisuudesta, niin nauravat he sinulle. Ja sanovat, että heillä on suurempi ihanne sorrettujen huudot ja kärsiväin valitukset, ne lietsovat heidän sisäistä tultaan. He ovat vuosikausien kärsimyksillä ja koettelemuksilla taistelleet itselleen sisäisen rauhan, eikä mikään saata palauttaa heitä kamppailun tieltä kuningas kullan orjuuteen.

Näin kirjoittaa työväenliikkeen toimihenkilöistä sivistyneistöön lukeutuva henkilö, joka avoimin silmin on tarkastellut työväen järjestötoimintaa. Hän ei oikeuden puolesta taistelevissa työläisissä näe omaa etujaan ajavia roistoja, kuten meidän sivistyneistömme arvostelu kuuluu, vaan uhrautuvia, oman etunsa unhoittavia taistelijoita, joiden elämä on pyhitetty toiminnalle sorrettujen ja kärsivien puolesta.

Yllämainittu .. sanokaamme sivultakatsojan .. arvostelu olkoon ohjeena ja innostavana kehoituksena jokaiselle työväenliikkeessä toimivalle. Pyrkikäämme jokainen parantamaan ja terästämään toimintaamme luokkataistelussa. Uhrautukaamme sille suuremmassa määrin kuin tähän asti. Älkäämme pitäkö mitään tehtävää, jolla voimme luokkamme asiaa palvella, liian vähäarvoisena.

Huonon johdon seurauksia

«Te olette hoitaneet huonosti taloutta», kovistelee sosialistinen agitaattori Ernest edustavia kapitalisteja ja porvareita Jack Londonin kirjoittamassa »Rautakorossa» kuvatussa porvarien kokouksessa. Tämän saman Ernestin syytöksen täytyy viskata vasten Canadan kapitalistien kasvoja.

Lehdessämme juuri julaistuista virallisista tilastoista on käynyt selville, että Canadan hallituksen omistama kauppalaivasto on tuottanut huikeita tappioita viime vuoden kuluessa. Yksistään itämaiden välillä yllä pidetty laivaliikenne on tuottanut puhdasta tappiota toista miljoonaa dollaria.

On selvää, että minkä hyvänsä liikkeen harjottaminen valmiilla ja hyvin varustetuilla ja taatuilla välineillä on mitä helpoin asia silloin kun yritys on kunnon käsissä. Mutta huonolla johdolla ei voi menestyä parhaimpienkaan mahdollisuuksien vallitessa.

Niinpä Canadan hallituksen laivoilla on pidetty yllä liikennettä tämän maan ja Bermudan sekä Nassaun välillä. Nämä kumpikin paikka ja varsinkin Bermuda, ovat amerikalaisten miljoonapohattain elostelupaikkoja. Kun Canadassakin löytyy vissi määrä sellaisia tyhjäntoimittajia, jotka haluavat tehdä huvireisuja näihin paikkoihin, niin Canadan laivastohallitus on ottanut velvollisuudekseen järjestää säännöllinen matkustajaliikenne niihin. Viime vuoden ajalla on tällä reitillä pidetty kahta matkustajalaivaa. Ja sen sijaan, että tämän laivaliikenteen tarvitsijoilta olisi peritty koko maksu heidän kulettamisestaan, hallitus on höyryyttänyt laivojaan huikeilla tappioilla. Koko yritys on ollut kaikkea käytännöllistä järkeä vailla. Vain porvarillinen hallituskoneisto pystyy antamaan tällaisia näytteitä.

Kunhan joskus tulee tilaisuus syventyä yksityiskohtaisesti niihin syihin, minkä vuoksi Canadan hallituksen kauppalaivasto tekee tappiota jokaisella suunnalla, ollaan taas tilaisuudessa tutustumaan syvälle juurtuneeseen mätään, jonka parantaminen lopullisesti ei ole mahdollista muuten kuin leikkauspöydällä.

Vaikea on sokean oppia näkemään

Kokemus on kallis koulu, mutta sepä sitä sitten parhaiten opettaakin. Mutta ihmiset yleensä eivät opi yhden kokemuksen kautta, mutta lukuisten ja monipuolisten. Ihmiskunta kokonaisuudessaan on tässäkin koulussa kaikkien takapajuisemmalla kannalla.

Jos mistään olisi pitänyt oppia tuntemaan sitä katalaa uhkapeliä, mitä militaristit ja niiden hallituslaitokset pelaavat kansakuntain kohtaloilla niin oli se maailmansota. Sen törkeyden olisi luullut saattavan ihmiset kaikkien porvarihallitusten ja niiden politiikan suhteen sellaisen ennakkoluulon valtaan, että kavalinkaan porvari ei löytäisi enään sanoilleen kannatusta. Mutta silti todellisuudessa ihmiskunta yleensä oppi sodan kautta sangen vähän. Laumaihmisten on vaikea kohottaa alhaisesta tilastaan.

Kun juuri saksalaista militarismia tappamassa olleet sotamaat paraikaa tekevät kovalla kiihkolla sotavarusteluja, on se yleensä ihmisistä saman tekevää. Sokeana kulkenut ei ole vieläkään saanut näköänsä. Kevytmielinen ei ole vieläkään oppinut ajattelemaan. Kun Ranska on juuri vahvistanut ilmalaivastonsa ja Italia tulee seuraavan kuuden kuukauden aikana nelinkertaistuttamaan ilmalaivastonsa pysytelläkseen Ranskan tasolla, kun Englanti touhuaa kuumeisesti sotailmailuvoimiensa kohottamiseksi ja kun Amerikassa militaristiset nokat hakevat kiihkoisesti ruudin käryä, kellii tuo porvarillisen sivistyksen kasvattama «Jumalan kuva» niinkuin ei mitään erikoista olisi tekeillä. Se ei välitä kuinka sitä hallitaan ja kuka sitä hallitsee. Se kerta kaikkiaan on tottunut olemaan vain pehmeänä savitönkkänä, jota saa vanutella ja muokata mielensä mukaan.

Tämä tönkkä saa pysyviä ja tarkotuksellisia muotoja vain sen luonnollisen kehitysprosessin kautta, mitä työväenliike sille antaa.

Farmareille mietittävää

Viimeiset raportit käsillä olevasta vehnävarastosta lienevät mielenkiintoisia tämän maan farmareille. Kansainvälisen maanviljelystoimiston tilastotiedoissa esitetään sekä käsillä oleva vehnämäärä että se määrä, minkä verran vielä tullaan kuluttamaan ennenkuin uusi sato korjataan maailman eri maissa. Viime maaliskuun alussa oli vehnäkasvatusmaissa noin 308 miljoonaa sentaalia (sentaali on 100 paunaa) ulos lähetettävää viljaa ja vehnää ostavien maiden kulutuksen maaliskuun ensimäisestä päivästä heinäkuun 31 päivään lasketaan nousevan vähän yli 143 miljoonan sentaalin. Käsillä olevat varastot siis osottavat melkoisen suurta ylijäämää. On todennäköistä että elokuun ensimäisenä päivänä, jolloin pohjoisella pallonpuoliskolla aletaan uutta satoa korjata, tulee vehnää kasvattavissa maissa olemaan entistä viljaa varastoissa vielä 165 miljoonaa sentaalia. Käsillä olevat varastot vuonna 1923 samaan aikaan ollen ainoastaan noin 71 miljoonaa sentaalia.

Talviviljat useissa Europan maissa ovat pitkän ja kylmän talven tähden hyvin huonossa kunnossa. Halla on tehnyt erikoisempia tuhoja Belgiassa ja Puolassa. Samaten ovat tulvat tehneet lievempiä tuhoja. Keski- ja Etelä-Europassa sadon toiveet ovat lupaavampia, vaikkakin useissa paikoin kasvu on kovin myöhäinen. Yleensä koko Europaan nähden syyskylvöt olivat huhtikuun alussa alapuolella keskiarvon ja paljon huonommat kuin samaan aikaan viime vuonna. Useimmissa Europan maissa kevätkylvöjen teko on myöhästynyt epäsuotuisten ilmain tähden. Huomattavimmin myöhästyi kylvöjen teko Unkarissa, Tsekko-Slovakiassa, Bulgariassa ja paikoittain Italiaa. Huhtikuun alkaessa olivat kylvötouhut hyvässä menossa Suurbritanniassa, Sveitsissä, Itävallassa ja Rumaniassa ja keskinkertaisessa menossa Belgiassa, Italiassa ja Tseko-Slovakiassa. Puolan ja Itämerenmaakuntain toimenpiteistä ei ole saatu tietoja. Amerikassa kevätkylvöjen teko myöhästyi, mutta huhtikuun alussa olivat kylvötyöt kuitenkin hyvässä menossa, pellot ollen hyvässä kunnossa ja ilmat suotuisat.

Tuo 165 miljoonan sentaalin vehnävarasto, joka tulee olemaan jälellä silloin kun uusi sato korjataan, ei suinkaan edellytä parannuksia vehnänkasvattaja-farmarien elämän mahdollisuuksiin. Vehnäbushelin keskimääräinen tuotantokustannus nousee noin dollariin. Viime vuonna saivat Canadan farmarit myydä satonsa tappiolla, vehnän hinta ollen 65—85 senttiä bushelilta. Farmarit vaipuvat nopeassa tahdissa samalle tasolle palkkatyöläisten kanssa. Onko siis mikään sen johdonmukaisempaa kuin farmareitten ja palkkatyöläisten yhteinen taistelu asemansa korjaamiseksi.

Anatole Francen puheita

Opintoillat työn jälkeen

Kansalaiset, oletteko käsittäneet, että tietämättömyys on mitä typerintä orjamaisuutta ja tahdotte vapautua siitä. Tuntien että ihminen ei voi mitään niin kauan kuin hän ei tiedä mitään ja että sokeutensa sulkee hänet ikäänkuin synkkään vankilaan, olette te päättäneet iskeä aukon mustaan muuriin. Olette ryhtyneet tähän omin voiminenne, yksin ja ilman apua ja tukea ja olette onnistuneet. Neljän vuoden ponnistelujen jälkeen olette saaneet seuraanne niin paljon tovereja, että on ollut välttämätöntä laajentaa opintosaliannen (minkä vihkiäisissä France puhuu) samaan aikaan kun laajennette sivistystänne. Toimintanne laajenee ja suurenee. Olette omaksuneet nimityksen, joka on yhtä yksinkertainen kuin ihailtava. Olette antaneet kokouksillenne nimen: Opintoillat työn jälkeen.

Nimi on kaunis, koska asia on kaunis. Opiskelu työn jälkeen, kas siinä mikä osottaa tahtonne voimaa ja mikä kiihtää henkeänne ja sydäntänne. Opiskelu on helppo, kun voi vapaasti antautua siihen, ja se on vakavaa, mukaansatempaavaa työtä kun se on meidän ainoa työmme. Mutta kun siihen ryhtyy raskaan ruumiillisen työn jälkeen, kun on jo kantanut päivän kuorman ja helteen, on se jaloa ja uljasta ponnistelua.

Olette ryhtyneet tähän voimanponnistukseen, teillä on ollut miehekkyyttä siihen, kansalaiset ja te olette jatkaneet sitä yhtä kärsivällisesti kuin uljaasti. Omaksumanne opiskelumenettelytapa on verraton. Olette ensin ilman muuta apua kuin kirjat tutkineet, mikä asema asumallamme taivaankappaleella on avaruudessa ja luoneet katseen rajattomaan kaikkeuteen kylvettyihin maailmoihin. Ja hajottamalla taipintosalianne (minkä vikiäisissä samalla hälventäneet vanhanajan taikauskoisuuden. Käytettyänne yhden vuoden tutkiessanne meidän maailmamme tosiasiallista asemaa lukemattomien maailman joukossa olette te kuluttaneet toisen vuoden maan rakenteen tutkimiseen. Olette nähneet, että elämä on kohonnut kuin Feniks-lintu alkumerien lämpöisistä kuohuista. Elämä ilmenihe tällöin alkeellisina organismeina, joiden asteettainen muodonvaihdos on päättynyt nykyiseen kasvi- ja eläinkuntaan. Olette vuosi vuodelta seurannut sitä elävien olentojen ketjua, joka on nilviäisten ja kalojen kautta johtanut korpeimpiin nisäkkäihin ja ihmiseen. Samoin olette kokeellisella tiedolla korvanneet jumaluusoppiin typerille tarinoille perustavat väitteet ihmisen alkuperästä. Olette tutkistelleet ihmisen heikkoja alkuaikoja ja ihmetelleet, millä pitkällisillä ja jatkuvilla ponnistuksilla meidän alkuun niin heikko lajimme on luonut ajatuksia, taiteita, kauneutta. Tämä niin kauaksi menneisyyteen luomanne katse auttaa teitä paremmin käsittämään, kuinka paljon työtä vaaditaan alkuaikain raakalaisuuden poistamiseksi kokonaan ja ihmisyyden järjestelmän, oikeuden ja rauhan järjestelmän luomiseksi maan päälle alkeellisen sodan järjestelmän tilalle. Kolmannen opiskeluvuotenne olette te omaksuneet anatomialle. Minulle on kerrottu, että te olette varsin vilkkaasti seuranneet elimien ja niiden toiminnan tiedettä. Tämä ei minua kuitenkaan hämmästytä vaan päinvastoin ilahuttaa, sillä tietämättömyys organisen elämänehdoista on vuosisatojen kuluessa johtanut raakalaismaisiin ennakkoluuloihin ja julmaan käytäntöön, minkä aika ei suinkaan vieläkään ole ohi. Vasta tämän kolme vuotta kestäneen johdonmukaisen ja yhtäjaksoisen opiskelun jälkeen olette te turvautuneet ammattioppineihin ja kuunnelleet heidän esityksiään eri tieteen ja historian aloilta. Olen ollut mukana seuraamassa yhtä tällaista esitystä ja minä olin yhtä ihastunut tapaan millä teille kerrottiin Bastiljen vallotuksesta kuin tapaan millä te seurasitte esitystä ja millä sen päätyttyä, kuten tavallista, teitte arvostelevia huomautuksia.

On syytä onnitella teitä, kansalaiset, tarmon johdosta, millä olette käyneet käsiksi valistustoimintaanne, ja ihailla järjestyshenkeä, millä olette sitä jatkaneet. Ansaitsette myös kiitoksen huolesta, jolla olette varoneet liikaa hätiköimistä ja ensimäisten tieteellisten kokeidenne liian väkiperäistä sovelluttamista. Te olette viivähtäneet ajattelun ja harkinnan kirkkaassa ilmakehässä. Se on jo sinänsä viisaus. Mutta kuten on tieteen loukkaamista, että väkivalta pysytetään yhteiskunnallisen elämän alalla, on sen yliyallan loukkaamista, ettei turvauduta siiden elämän sääntöjä ja toiminnan periaatteita järjesteltäessä. Ottakaa huomioon, Kansalaiset, että me elämme ajassa, jolloin yhteiskunnan olosuhteista kokonaisuudessaan määräävät ennakkoluulot ja uskonnolliset mielipiteet, jotka eivät ainoastaan ole vieraita tieteelle vaan myös sen vastakohtia, mikä pakottaa meidät korvaamaan jumaluusoppillisen hengen tieteellisellä hengellä kaikilla meidän aktiivisen toimintamme aloilla ja niinpä olisi teidänkin niin kauniisti alottamanne tehtävä turha, ellette kaikissa yksityisessä taikka julkisessa toiminnassanne turvautuisi käsitykseen, minkä olette alttiin tutkistelun jälkeen luonnolta saaneet. Ottakaa varteen, että tämä tiede, jota te niin rakastatte ja joka on antanut teille niin paljon voimaa, on juuri nykyhetkellä lukemattomain hävittäväin henkisen armeijan hyökkäyksen kohteena, armeijan, jota fanaattiset kirkonmiehet johtavat. Ottakaa huomioon, että jumalaisvaltainen henki on paraikaa antamassa hirvittävää iskua tutkivalle hengelle; että on aika nousta puolustamaan kaikkia oikeuksiamme ja tasavalta, joka takaa ne meille, meidän kun aijotaan uudelleen palauttaa vanhanajan orjuuteen, käyttääksemme Marseljeesin sanoja.

On tieteen pettämistä, ettei sitä sovelluteta, kuten tulisi, yhteiskunnallisessa opetustoimessa. Tiede opettaa meitä taistelemaan fanatismia vastan kaikissa muodoissaan; se opettaa meitä itse muodostamaan käsityksemme oikeudesta ilman, että lainaisimme raaka-aineita vääryyden järjestelmältä ja raakalaisperintätavoilta; ja vihdoin suostuttelee se meitä puolustamaan kaikkein kalleimpanamme uhattua vapauttamme. Olette aivan liian syvästi kiintyneet tieteeseen, kansalaiset, jotta voisitte olla kuulematta sen ääntä.

Karitsa

Kirjoitti Aug. Strindberg.

Herodes Antipas, tetrarkka, oli tullut Jerusalemiin, koska kansassa oli vainuttu levottomuutta. Hän oli asetunut asumaan maaherra Pilatuksen luokse ja aikoi viipyä siellä pääsiäisen yli järjestääkseen valtion asioita. Koska hän edellisenä iltana oli ollut sirkuksessa ja katsellut gladiaattorinäytöksiä niitä seuranneine orgioineen, nukkui hän myöhään aamupuoleen niin kauan, että hänen isäntänsä, odottaessaa tapaamista, oli mennyt kävelemään linnan katolle.

Siellä alhaalla näkyi pyhä kaupunki, Morian vuori ja temppeli, Siionin linna ja Davidin kuninkaankartano. Luoteessa ja lännessä näkyi Saaronin laakso Välimerta kohden viettävänä, kuultaen kirkkaassa ilmassa sinisenä nauhana viiden peninkulman etäisyydelle saakka. Idässä kohosi öljymäki puutarhoineen ja viinimaineen, oliivineen, viikunoineen ja tebintteineen; alhaalla virtasi Kronin puro, jonka rannat nyt olivat kevätasussa kukkivine ruusutarhoineen, tamariskeineen ja sypresseineen.

Maaherra oli rauhaton, ja pysähtyi usein kaiteen luona katsoakseen alas temppelin esipihaan, jossa kansa liikusteli harvinaiseen kiihkeästi, muodostaen ryhmiä, jotka hajaantuivat kokoontuakseen heti sen jälkeen vielä suurempiin.

Lopuksi näyttäytyi terarkka, unenpöpperössä ja verestävin silmin. Hän tervehti lyhyesti ja istuutui heti ottaakseen vastaan audienssin. Mutta hänen oli vaikea päästä alkuun, leuka riippui, eikä hän tietänyt miten alkaa, sillä hän oli unohtanut koko asian yöllisissä hurjasteluissa:

Pilatus tuli hänelle avuksi:

— Puhu Herodes! Sinun sydämesi on täynnä ja mielesi rauhaton.

— Mitä veljeni sanoi?

— Me puhumme eilen siitä harvinaisesta miehestä, joka villitsee kansaa.

— Aivan oikein — minä mestautin sen Johanneksen, hänkö se taasen kulkee täällä?

— Ei tämä on toinen?

— Onko niitä kaksi?

— Kyllä tämä täällä on joku toinen.

— Mutta heillä on sama historia. Heidän syntymäänsä on edeltänyt ennustus ja taru yliluonnollisesta syntymästä aivankuin tarustossa Prescuksella ja historian filosofi Platonilla. Ovatko henkilöt ehkä vaihtuneet?

— Ei, ei millään muotoa.

— Mikä on hänen nimensä? — Josua Jesse...

— Hänen nimensä on Jesus ja hän lienee viettänyt lapsuutensa Egyptissä Helioppolis ja Leontopolis kaupungeissa.

— Se on taikojen tekijä tai noita; eikö hän voi tulla ja tuottaa minulle harmia?

— Häntä on vaikea tavata, sillä milloin hän on täällä, milloin tuolla, mutta me kysymme ylimmäiseltä papilta, olen kutsuttanut hänet, ja hän on tuolla alhaalla.

— Mitä melua kuuluu temppelipihasta?

— Siellä on keisarin kuva, joka on asetettava temppelin pyhättöön.

— Aivan oikein. Meidän armollinen keisarimme Tiberius elää kuin hullu Caprilla, saa selkäänsä veljenpojaltaan Caligulalta, jos sitä voi nimittää veljen pojaksi, kun pojat ovat naimisissa äitiensä kanssa ja nyt hänestä pitäisi tuleman jumala. Hahaa!

— Antiokus Epitanes antoi asettaa Zeusin juutalaisten kaikkein pyhimpään, olihan tuo toki jumalan; mutta asettaa nyt Tiberiusnautta, silloin saamme kapinan.

— Mitä on tehtävä? Kutsu tänne pappi!

— Pilatus meni alas ja nouti ylimmäisen papin Kaifaan.

Herodes sulki silmänsä ja risti käsivarret rinnalle. Kaiken, mikä koski virkatoimia, piti hän ikävystyttävänä ja huvejaan häiritsevänä sekä yleensä harrasti lyhyitä juttuja.

Kun Pilatus palasi Kaifaan kera, heräsi tetrarkka uinailustaan eikä edes tietänyt, missä hän oli, tai mistä oli kysymys.

Pilatus tulihänen luokseen ja herätti esimiehensä tietoisuuteen sekä kiinnitti hänen huomionsa kysymyksessä olevaan asiaan.

Temppelissä hälistään! oli tämän ensimäinen huomio, sillä se häiritsi hänen untaan — ja-hah, tuossa on pappi.

— Mikä melu on alhaalla?

— Siellä on Galilealainen, joka on ryhtynyt väkivaltaisuuksiin ja karkoittanut vaihettajat temppelistä

Herodes tuli uteliaaksi.

— Saamme nähdä hänet?

— Hän on jo poissa.

— Sano meille, ylimäinen pappi, mikä tuo mies on, onko hän Messias.

— Kuinka voisin uskoa sitä? Puuseppä raukan hourupäinen poika.

— Onko hän profeetta?

— Hän villitsee kansaa, hän rikkoo lakia, on syömäri ja viinan juoja ja pilkkaa jumalia; vieläkö hän sanoo olevansa Jumala, kaikkein korkeimman poika.

— Onko teillä todistajia?

— Kyllä, mutta he puhuvat ristiin.

— Hankkikaa parempia todistajia. Sellaisia jotka puhuvat samaa. Mutta nyt, pappi, me puhumme muusta. Sinä tiedät, että keisari on senaatin päätöksellä julistettu jumalaksi ja että hänen kuvansa on asetettava temppeliin. Miltä teistä näyttää?

— Me elämme keisarimme armoilla, mutta jos se loukkaus tapahtuu, niin menemme kaikki kuolemaan niinkuin Makkabealaisemme ovat tehneet.

— Niinpä kuolkaa!

Kaifas mietti hetkisen, ennenkuin vastasi:

— Minä kutsun koolle korkean raadin ja ilmoitan keisarin tahdon.

— Tee se, ja ennen pääsiäisjuhlaa on sinun tuotava tuo galilealainen mies minun eteeni, sillä minä tahdon nähdä hänet.

— Sen teen.

— Mene sitten rauhaan.

Kaifas poistui.

— Se on kovaa kansaa, tuo Israel, sanoi Pilatus jotain sanoakseen.

— Minä olen myös Israelista, vastasi Herodes jotenkin tuimasti, sillä minä olen Edomiitti, Esaun sukua, ja minun äitini oli samarialaisnainen, tuota halveksittua kansaa.

Pilatus huomasi tehneensä tyhmästi ja löi sen vuoksi virkasauvallan kolme kertaa lattiaan. Suuri luukku avautui ja ylös hinattiin pöytä täynnä kaikkia herkkuja, mitä roomalainen siihen aikaan sattoi toivoa.

Herodes kirkastui.

* * *

Pappien esikartanossa keskustelivat Kaifas ja Annas:

— Koska emme voi välttää loukkausta, sanoi Kaifas, ja keisarin kuva pystytetään kaikkein pyhimpään, niin kansa nousee kapinaan, on meidän parempi tuoda Herralle uhrimme ja antaa yhden kuolla kansan edestä.

— Oikein puhut sinä, erityinen sovitusuhri on tarpeen, ja koska pääsiäinen lähestyy, uhratkaamme Galilealainen.

— Oikein, mutta uhrin tulee olla puhdas, onko Galilealainen puhdas?

— Puhdas kuin karitsa.

— Ottakoon hän silloin Israelin synnit päällensä, niin että hänen verensä vapahtaa meidät. Kuka saattaa hänet meidän käsiimme?

— Eräs hänen oppilaistaan, joka seisoo tuolla ulkona. Tuokaa hänet sisään!

Johannes myöhemmin nimitetty evankelistaksi, tuotiin sisään ja Kaifas aloitti kuulustelun.

— Minkä todistuksen annat opettajastasi? Onko hän noussut Mooseksen lakia vastaan?

— Hän on täyttänyt lain.

— Mutta minkä uuden käskyn on hän tuonut pyhään lakiimme?

— Rakastaa toisianne.

— Onko hän sanonut olevansa juutalaisten kuningas?

Mestari on sanonut: Minun valtakuntani ei ole tästä maailmasta.

— Onko hän nostattanut lapset vanhempia vastaan?

— Mestari on sanonut: Joka rakastaa isäänsä tai äitiänsä enemmän kuin minua, ei ole minulle soveliaś.

— Onko hän sanonut, että saa laiminlyödä kansalaisvelvollisuudet?

— Mestari on sanonut: Etsikää ensin Jumalan valtakuntaa ja hänen vanhurskauttansa.

— Onko hän sanonut työläiselle, että tämän tulee jättää ammattinsa?

— Mestari on sanonut: Tulkaa minun tyköni kaikki, jotka työtä teette ja olette raskautetut.

— Onko hän sanonut, että hän valloittaa maailman?

— Mestari on sanonut: Tässä maailmassa on teillä tuska mutta olkaa hyvässä turvassa, minä olen voittanut maailman.

Kaifas vain ikävystyi.

— Kaikesta mitä nyt olen saanut kuulla ja tietää: tämä mies ei ole vastannut ainoaankaan kysymykseen.

— Mestari vastaa hengessä ja totuudessa, mutta te kysytte lihan ja kuolleen kirjaimen mukaan.

— Me emme ole saman hengen lapsia.

— Minä en ymmärrä vähääkään.

— Julistamaan evankeliumia köyhille on hän minut lähettänyt, lääkitsemään särjettyjä sydämiä, saarnaamaan vangeille vapautta, antamaan sokeille näkönsä ja murtuneille vapahduksen.

— Mitä sinä puhut ymmärtämättömyydessäsi, nuori mies, se ei voi tuoda sinulle eikä sinun opettajallesi kiitosta.

—Voi tietä, jos ihmiset teitä ylistävät, ja se joka antaa pahan ehtyä itsensä, on joka miehen saalis.

Kaifas kääntyi Annaksen puoleen.

— Ei tämä ole se, joka tuo meidän käsiimme Galilealaisen.

He ovat lähettäneet jonkun toisen, kuule onko sinun nimesi Iskariot.

— Ei, minun nimeni on Johannes.

— Mene sitten rauhaan, mutta lähetä meille sijaasi Iskariot. Mutta odota, sano meille kahdella sanalla mestarisi oppi elämän tarkotuksesta.

— Kuolema on hurskaitten voitto, vastasi Johannes arvelematta.

— Eikö itse elämä...

— Kuoleman kautta tulette elämään.

— Me olemme kuulleet kyllin, mene!

Mutta Kaifas kertasi vielä itsekseen ikäänkuin tahtoisi paremmin ymmärtää omat sanansa:

— Kuolema on hurskaitten voitto.

Nyt kuultiin melua torilta ja raatihuoneelta. Annas ja Kaifas nousivat muurille saadakseen selkoa asiasta. Siellä seisoivat jo leviitat tähystelemässä.

— Onko hänet saatu kiinni?

— Hän on jo otettu villitsijänä, sillä hän käski oppilaitaan myymään viittansa ja ostamaan miekkoja, jollei heillä niitä ollut.»

— Tavattiinko heidät aseistettuina?

— Sieltä löydettiin kaksi miekkaa.

— Silloin on hänet jo tuomittu.

Nyt kuultiin huutoa raatihuoneen pihalta. Ensiksi epäselvänä ja sitten yhä selvempänä. Ja kansanjoukko huusi. Ristiinnaulitse! Ristiinnaulitse.

— Eiköhän se ole hieman kova rangaistus, sanoi Kaifas.

— Ei, vastasi leviitta. Muuan hänen oppilaitaan nimeltään Simon eli Pietari veti miekan tupesta ja lävisti palvelija Malkusta niin että tämä haavoittui.

— Tarvitsemmeko enää useampia todistajia?

— Mutta opettaja sanoi: Pistä miekkasi tuppeen, sillä joka miekkaan tarttuu hän myös miekkaan hukkuu.

— Siitä ei tule hullua hurskaaksi, sanoi Annas ja meni alas.

Mutta kansa huusi: Ristiinnaulitse! Ristiinnaulitse!

Sault Ste. Marien uutisia

Kesäk. 15 päivän kokous asioita. Ed Tienhaaran tilalle järjestymiskeksi valittiin Richard Walden, samoin hänen tilalleen agitatsionikomiteaan valittiin Arthur Hakala. Hilda Lemonkalman tilalle agitatsioni- ja myöskin näytelmäkomiteaan valittiin F. Tuominen. Anna Aarnion tilalle huvitoimikuntaan valittiin Emilia Tuominen.

Muuttokortilla Sudburyn osastosta osastoomme yhtyi Nestor Pöytähönen ja Antti Leppänen. Täydellä toveriluotolla osastoomme yhtyi seuraavat henkilöt: Ilmari Kurssivirta, Oscar Nikulainen, U. N. V. Vaanila, Mrs. Miina Aalto, Mrs. Saima Wahlsten, Vilho Lyyski ja Jalmar Lahtinen. Väliaikaisella toveriluotolla hyväksyttiin seuraavat: A. E. Toivonen, Elma Rantala, [illegible] pi Kulmala, Jenny Kalliola, Hannes Salminen, Niilo Sopanen, [illegible]

LIIKKEENHOITAJAN OSASTO

Tilivelat puhtaiksi

Vapauden puolivuosi tilien päätös tehdään t. k. lopussa. Siihen mennessä on kaikkien asiamiesten ja ilmoittajien maksettava tilinsä selviksi. Tehkää suoritus heti tämän ilmotuksen nähtyänne että puolivuoden vaihteessa on mahdollisimman vähän saatavia.

Vapauden konttori.

Rahaa Suomeen

Kurssi

Smk. 38:- Dollarista

Lähetyskulut: 40c lähetyksistä alle $30.00, 50c. lähetyksistä $30.00—$59.99 asti, 75c lähetyksistä $60.00—$99.99 ja $1.00 kaikilta $100.00 taikka sitä suuremmilta lähetyksiltä. Sähkösanomalähetyksille on kulut $3.50.

Torontossa ottaa rahavälityksiä vastaan S. G. Neil, 957 Broadview Ave.

Laivapilettejä myydään. Tiedustakaa pilettiasioita.

Vapaus
Box 69, Sudbury, Ont.

Lindgren, Emil Joutsenlahti, Vilho Häkkinen ja Lauri Jokimäki.

Luettiin kiitoskirje, koskien Suomen punaorpojen avustusta, josta ilmeni, että sanottu avustusrahasto $1,800.00 eli 66,600.00 Smk. on mennyt perille ja siellä jaettu Suomen punaorvoille ja vangittujen perheille. Kirje liitettiin failiin kuittina.

Haalin vero tältä vuodelta ilmoitettiin maksetun, josta oli mennyt tuo sievä summa $173.80, joka osoittaa että verot täällä meidän kylässämme ovat huikean korkeat.

Bruce Minen osaston vuosi- ja talonavajaisjuhliin osastomme edustajiksi valittiin Urho Kataja ja Mrs. Angila sekä varalle Matt Jalonen, sanotut juhlat vietetään t. k. 21 ja 22 päivä. Toivottava olisi että toisiakin osastomme jäseniä menisi brucelaisia avustamaan heidän juhliensa onnistumisessa.

Voimisteluseura pyysi haalia tk. 26 päivän illaksi, jolloin he antaa vapaan illanvieton arvokkaalla ohjelmalla, tarkoituksella saada lisää jäseniä voimistelemaan ja urheilemaan. Samalla myönnettiin heille haali heinäk. 3 päivän illaksi, jolloin heillä tulee olemaan seuran väliset painikilpailut. Toivomukseni on että nyt kovasti harjoittelette sanottuja kilpailuja varten, sillä silloin tietysti koetatte kuka se on "iso renki". Samalla pyysivät huomauttamaan, että voittajille jaetaan jonkinlaisia kunniapalkintoja.

Matt Jalonen ilmoitti L. W. I. U. toimeenpane komitean pitävän kokoustaan haalillamme t. k. 28 ja 29 päivä, kokous tullaan pitämään kumpaisenakin päivänä päivällä.

Kesäjuhlakomitea raportteerasi jo saaneensa kentän juhlien pitoa varten, jotka tullaan, kuten ennen on ilmoitettu ja päätetty, pitämään heinäk. 1 päivä. Juhlakentäksi on saatu n. k. "Belleview Park", joka on kaupungin itäpäässä, katuvaunutien päässä.

«Tytöt ja akat» tai akat ja tytöt pyysivät hoksauttamaan, että he tulevat pitämään oikein roimat ohjelmalliset iltamat t. k. 24 päivä eli paremmin sanoen juhannus iltana. Tulevat kuulemma näyttämään, että he saavat jotain suuremmoista aikaan ilman kaksilahkeisten apua, aikoen näät kulettaa koivutkin metsästä ilman miesväen apua. Tarkemmin paikallisissa ilmoituksissa.

Paikallinen terästehdas (Steel Plant) on lisännyt ennestäänkin suurta työttömäin armeijaa noin 1,500 miehellä ja mahdollisesti muutamien päivien kuluttua tullaan sasanotulta laitokselta lisää miehiä vähentämään. Paikallisen sanomalehden "Sault Daily Starin" mukaan on tehtaalla työskennellyt 2800 miestä, joten sen laskun mukaan on sinne jäänyt noin 1300 miestä työhön. Samoin on Algoma Central rautatie vähentänyt korjauspajaltaan 50 miestä viime viikon lopulla ja toiset 50 miestä joutuvat jo ennestään suureen työttömäin armeijaan tämän kuun lopulla, näin tiedottaa paikallinen lehti.

Osastomme puolivuosikokous joka aikaisemmin oli päätetty pidettäväksi t. k. 25 päivä, on sattuneesta syystä täytynyt siirtää 27 päiväksi. Siis muistakaa jokainen suunnata "sypäksenne" käret haalille t. k. iltana ottamaan osaa sanotun kokouksen pitoon.

Eri paikkakunnilta

SO. PORCUPINE, ONT.

Karjalan ilmalaivarahastoon ovat edelleen lahjoittaneet seuraavat:

Aatto Klaar vast. Toivo Laineen haast. $1 ja haast. Väinö Simin So Porcupinesta ja Robert Eloranan Sault Ste Mariesta.

Väinö Simi vast. A. Klaar haast. $1 ja haast. Oiva Pynnösen ja Lenni Laitisen.

Jalmar Kauppi vast. J. Hovilan haast. $1.

Aino Pajala vast. Hanna Kankaan haast. $1 ja haast. Elma Turtinin, Hanna Nikkasen ja Anna Sillbackan.

Nestor Saari vast. Era. Mäen haast. $1 ja haast Kustaa Luostarin.

Nikki Mäki vast. mrs. Anni Pajalan haast. $1 ja haast. Kerttu Kuulan Sudburysta ja Vili Pöntisen Garson Mine.

Kusti Mäki vast. F. Moision haast. $1 ja haast. mrs. Fanny Seppälän ja Viljo Koppalan.

Oiva Pynnönen vast. V. Simin haast. $1 ja haast. Kusti Risikon ja Väinö Ketolan.

Helke Koskela vast. M. Ketolan haast. $1 ja haast. Julius Kanniston, Oskar Kuoppalan ja Matti Pokelan Cobaltista.

J. Marjamäki vast. T. Kuuselan haast. $1 ja haast Aleksi Gränsin, Ed. Pylkkään ja John Lehdon.

Matti Luhta vast. E. Eriksonin haast. $1 ja haast. John Lahden.

Ernest Honka vast. M. Laineen haast $1.

Jacob Nelson vast. T. Junikan haast. $1. ja haast. Kalle Pajalan.

Huomautan niille, jotka ovat saaneet haasteen Karjalan ilmalaivarahaston kartuttamiseen ja eivät ole vastanneet haastettaan, että minä en kauan enään varto kun lyön "offiisini" kiinni ja silloin te olette mustalla listalla, nimet ovat tallella ja näkyvät pian sellaisessa paikassa ettette arvaakkaan ja voimpa valittaa aina Moskovaan saakka jos ei teille oikeutta muuten saa. Tavatkaa Tuure Kuuselaa hän asuu Kusti Korvella ja maksakaa haasteenne.

Huonoja Paimenia

(Jatkoa 4:ltä sivulta.)

Madeleine tuntee omansa ja samalla tehtailijakin löytää poikansa ruumiin. "Minä olen murhannut poikani, oman poikani. Antakaa minulle poikani takaisin, ottakaa tehdas, kaikki, mutta antakaa minulle poikani takaisin." Vanhan miehen kaikki elämäntoiveet raukeavat paarien ääressä. Vihdoin käskee viemään poikansa ruumiin pois. Mutta Madeleine astuu palavin silmin väliin. "Älkää koskeko häneen. Hän ei kuulu enään teille. Hän taisteli kanssamme ja on nyt meidän. Me itse hautaamme kuolleemme". "Minä en tahdo kuolla, minä tahdon elää", huudahtaa Madeleine, "tahdon elää kostaakseni". Lapsi, jonka tunnen sydämeni alla, minun ja Jeanin lapsi, on syntyvä kostaakseen, kostaakseen kaiken! Minä tahdon elää kostaakseni." Mutta vanha isä Tiers istuu syrjässä ja mutisee levitellen sormiaan: "Nythän on palkan maksupäivä, nyt palkka maksetaan — — —".

Näytelmän kirjoittaja Mirabeau, on osannut hyvin piirtää kappaleensa luonteet. Hän vie meidät ympäristöön, joka on suuressa määrin toisenlainen kuin meillä täällä, keskittyneen trustikapitalismin maassa. Tehtaan omistaja Gargon on vielä "itse isäntä". Mutta juuri tämän vuoksi tässä näytelmässäkin elävästi näemme kapitalismin armottoman voiman. Gargon on itse "hyvä mies" mutta parhaankaan isännän käsissä ei kapitalismi tuota työläisille muuta kuin kurjuutta. Eivät auta sairaskassat ja moiset. Taistelun täytyy syntyä. Näytelmä on mainio peilikuva luonnonvoimaisesti syttyneen, järjestymättömän ja hajanaisen joukkonousun sekä voimasta että voimattomuudesta. Paraskaan johtaja, joka luottaa tuohon innostukseen ei voi luoda sitä voimaa jota tarvitaan. Mutta kaatuneitten uhrien haudallakaan ei masennuta. Palkka maksetaan. Nyt maksettiin palkka työläisille heidän raadannastaan kymmenien vuosien aikana helvetin loukoissa. Mutta kerran maksetaan palkka sortajillekin —.

Vaikka näytelmä onkin syndikalistinen hengeltään, emme usko sen aiheuttavan mitään ristiriitoja. Näytelmä on osittain tarkoitettu osoittamaan yksinvaltiaitten, jos kuinkakin rehellisten innostuneitten "joukkojohtajien" huonoa paimentyötä. Kappaleen katsoja muodostakoon itse johtopäätöksen ajatuksistaan siitä mitä näytelmässä tahdotaan sanoa.

Niinkuin mainittiin näytellään tämä suuremmoinen työläisnäytelmä Piirijuhlilla Sudburyssa heinäkuun 1 päivänä. Muistakaapa silloin proletaarit lähteä liikkeelle.

Sisäänpääsymaksut ovat 50 ja 75 senttiä. —X.

Talonpoikain ääni

Ranskalainen «Talonpoikan Ääni», vähävaraisten kyntömiesten äänenkannattaja toteaa, että tuhannet pientalonpojat ja pikkuvarakkaat, ne vuonna 1919 auttoivat valtaan imperilistisen kapitalistikoplan, kansallisen blokin. Tuo vähävarainen äänestyskarja ei ollut sodasta mitään oppinut. Pienviljelijät ja pikkuvarakkaat eivät olleet kyenneet pääsemään selville sotajohdon kelvottomuudesta, ei militarismin rikoksista, ei hallitusherrain tunnottomuudesta eikä isänmaallisten keyhtijäin säädyttömyydestä. Proletariaatin diktatuurin ja vallankumouksen pelosta, mikä heistä merkitsi kaiken luhistusta, heittäytyivät he suurrahakkaiden helmaan, jolta he pitivät pelastajanaan kuvitellulta puukkohammashirviöltä. Mutta pakenemalla proletaariaatin diktatuuria auttoivat he valtaan rautatieyhtiöiden, laivayhtiöiden ja metalliteollisuusyhtiöiden diktatuurin, ja se vasta on diktatuuri ollut, joka ainakin on osannut hävittämisen taidon. Kansallisen blokin astuessa valtaan tekivät valtion kotimaiset velat 170 miljaardia, mutta nyt 273 miljaardia, ja ulkomaiset velat vuonna 1919 42 miljaardia, mutta nyt 154 miljaardia. Ranskan velat ovat siis neljässä vuodessa kasvaneet 212 miljaardista 427 miljaardiin joten kansallinen blokki on tullut maksamaan kokonaista 215 miljaardia. Ja kaikista samassa suhteissa kasvaneista veroista maksaa varsinainen kanssa 2/3. Jas pientalonpojat ja pikkuvarakkaat tulevissakin vaaleissa antavat äänensä noille miljaardinielijöille, on heidän lopullinen romahduksensa pian lähellä: omistavain diktatuurin luomasta perikadosta pelastaa heidät vain proletariaatin diktatuuri.

Ranskan kommunistipuolueen keskus kiinnittää myös julistuksellaan pienviljelijäin huomiota elinehtoihinsa osoittaen, kuinka maatilkuillaan uurastavat maalaiset ovat pilkulleen joutuneet samaan asemaan kuin teollisuustyöläiset.

Miksi eksyneet ihmiset kulkevat ympyrässä

Oletteko milloinkaan eksyneet tiheässä sumussa, lumimyrskyssä, tai taajassa metsässä? Ellette ole, niin ainakin olette kuullut kerrottavan mitenkä eksyneet ihmiset määräpaikkaan pyrkiessään ovat aina jonkun ajan kuluttua havainneet tulleensa samaan paikkaan, mistä ovat lähteneetkin, huolimatta siitä kuinka vakavasti ovat pyrkineet pois ja koettaneet kulkea suoraa linjaa määrättyyn suuntaan.

Fysiologit ovat tutkineet tätä omituista ilmiötä ja tulleet siihen tulokseen, että tämä aiheutuu ihmisen ruumiinrakenteesta, ihmisruumiin oikean ja vasemman puoliskon erilaisuudesta. Tämä erilaisuus vaikuttaa sen, että ihmisellä on itsetiedoton taipumus painostaa toista puolta ja kallistua toiselle puolelle.

Kokeet ovat heittäneet lisävalaistusta tähän ihmisen eri puoliskojen erilaisuuteen ja sen vaikutukseen. Niinpä havaittiin että ihmisellä yleisesti oli taipumus kääntyä oikealle ja tarvittiin jossain määrin tietoista ponnistusta kääntyä vasemmalle.

Saksalainen fysiologi professori Abderhalden on tutkinut myöskin tätä kysymystä Hallen fysiologisessa opistossa. Tässä rakennuksessa oli kaksi samanlaista rappukäytävää toinen kääntyen vasemmalle, toinen oikealle ja kumpikin ollen suorassa kulmassa yhteen lyhempään rappukäytävään. Tehdyt huomiot osoittivat että suurin osa oppilaista käytti säännöllisesti oikeaa rappukäytävää ylös kulkiessaan. Vasenkätiset oppilaat, sitävastoin nousivat vasenta rappukäytävää. Havainnot osoittivat samanlaisia tuloksia yleisöön sekä laitoksen oppilaisiin nähden rappusia ylös noustessa. Alas laskeutuessa käyttivät kuitenkin kaikki jokseenkin tasapuolisesti kummankin puoleista rappukäytävää, mikä selitettiin aiheutuvan siitä, että laskeutuminen vaatii enemmän huomiota kuin nousu.

Tässä yhteydessä sopinee mainita, että ihmisten kasvopuoliskot eivät juuri milloinkaan ole samanlaiset, vaan on oikea ja vasen kasvopuolisko erilainen. Jos samasta henkilöstä esimerkiksi tehdään yhdistettynä kuvia siten että kaksi oikean puoliskon kuvaa yhdistetään kokonaiseksi kuvaksi ja samoin vasemman puoliskon kuva, niin ovat ihmisten kasvot näissä kuvissa erilaiset, joskus kerrassaan hämmästyttävän suuressa määrin.

Hirmut Puolassa

Puolan valtiopäivillä on paljastettu isänmaallisten raakalaisten väkivallantöitä vallattujen alueiden väestöä ja työläisiä kohtaan. Monia talonpoikia on rääkätty viikkokauden; kun heidät on pesty tajuttomiksi, on heitä valeltu kylmällä vedellä, jotta rääkkäys on voitu aloittaa uudestaan. Monet on täten kidutettu kuoliaaksi. Rääkättyjen ja rääkkäykseen kuolleiden joukossa on naisiakin. Galitsiassa on kommunistipuolueen lisäksi alettu vainota sos.-dem. puoluettakin, minkä kaikki lehdet ovat lakkautetut. Ammatillinen liike on niinikään joutunut lakien ulkopuolelle. Varsovassa on nuuskittu rakennustyöläisten toimisto, varastettu asiakirjat ja vangittu 6 virkailijaa. Posenissa on rakennus- ja nahkatyöläisten toimistoissa menetelty samoin ja vangittu molempien järjestöjen sihteerit. Juutalaisvaino työläisten keskuudessa on ankaraa. Juutalaiset työläiset eivät saa edes pitää järjestökirjojaan omalla kielellään. Vankilakidutus on lisäksi kauhistuttava ja ottaa siihen osaa jopa vankilain lääkärit.

Moskovan väkiluku

Moskova. — Moskovan asukasluku on nyt 1,511,045, joista 1,354,754 on venäläisiä. Asukkaista 266,000 luokitellaan virkailijaksi, 219,000 teollisuustyöläiseksi ja 64,000 palvelijaksi. Työttömiä on nyt 95,000, joista hallitus ja kunta pitää huolta. Tsaarin hallituksen aikana Moskovan asukasluku oli noin miljoonan, joista 164,000 virkailijaa, 170,000 palvelijaa ja 416,000 työläistä. Nyt Moskova on maan pääkaupunki ja tästä johtuu virkailijain lukumäärän lisääntyminen. Tsaarin aikana pääkaupunkina oli Leningrad (Pietari).

Tri H. KOLJONEN

Phone konttoriin 1588
Phone kotiin 1765
Kirjottakaa osotteella: Box 1192, Sudbury, Ont.
Pitkämatkaisille aina tilaa sairashuoneessa leikkauksia varten.

Parturiliikkeeni
sijaitsee Durham kadulla No. 7
IVAR SALO.

Vuokrattavana
Huoneusto, sopiva pienelle perheelle. Kysykää ehdoista Vapaudesta. H. Ellmen.

— Iloiset —
Kuutamo-Tanssit
Keskiviikkona t. k. 25 päivänä
Kello 9 illalla
Creighton Osaston talolla
Kinnunen soittaa
Liput naisilta 25c. — Miehiltä 35c.

«Suomi» lapamato lääke
Jos teitä vaivaa huono ruuansulatus, kipu rinan alla, unettomuus, epätasaisesta vatsasta, veren nousu päähän sekä siitä johtuva päänkipu, joinakin päivinä erinomainen ruokahalu toisina ei ollenkaan, kouristuksia ja väsymystä jälkeen syönnin, närästäminen sekä siitä johtuva kuuman veden nousu suuhun ja kurkkuun, niin ovat ne lapamadon oireita.
Meidän lapamato lääkkeemme on valmistettu eteväksi tunnetun Helsinkilaisen Sairashuoneen lääkärin resehtin jälkeen, sekä varmasti tuottaa tarkoitukseensa vastaavia tuloksia.
Hinta 5 dollaria 40 senttiä. Posti vapaasti.
KALEVA APTEEKKI

MYYTÄVÄNÄ
7 huoneinen lautatalo, jossa on 7 jal.x24 jal.x26 jal sementti kellari. Uusi piiputon lämmityslaitos. Maan koko on 83 jal.x127. Paras puutarha koko alueella. Uusi kanala jossa on tilaa 25 kanalle. Tätä voitte kysyä
202 Eyre St., Sudbury, Ont.
Box 1647. Puhelin 1503.
W. H. Gougeon.

TIMMINSIN
Kulutusosuusruokala
tarjoaa ruokaa päivittäin ja aterioittain.
Suositellaan
TIMMINSIIN POIKATALO
53 Palsam St. Box 520.
Timmins Ontario.

SUOMALAINEN
HÖYRY SAUNA
Auki naisille joka perjantai klo 5 i. p.—9 i. p. Kylvyn hinta 40c
159 York St.
Toronto. — — — — — Ont.

Dr. L. A. JOHNSON
SUOMALAINEN
Hammaslääkäri
Torontossa.
1925 Queen St. East Kippendavie Ave. kulmassa.
Sisäänkäytävä 110 Kippendavie.
Puhelin Gladstone 5918.

Taloudenhoitajan paikka avoinna

sivutoimena. Myötäkuuluu 3-huoneen asunto, valo ja lämpö. Tehtäviin kuuluu talon puhtaana pito ja vuokraus ja hakijan on osottava tyydyttävästi englanninkieltä. Hakupaperit on lähetettävä palkkavaatimuksineen kesäkuun 30 p. mennessä ja toimeen on astuttava heinäkuun 15 päivänä.

Finnish Cociety Johtokunta.
2605 Pender St., E. Vancouver, B. C.

Nälkäiset
ruokailkaa työläisten kontrolleeraamassa TARMOSSA.
— 25c ateria. —
316 Bay St., Port Arthur, Ont.

RUOKAA SAATAVANA
aterioittain ja viikottain.
Auki klo 6:sta a.p. — klo 2:teen yöllä.
NEW WASHINGTON CAFE
Elm St., Sudbury, Ont.

Shankman Brothers
Liha- ja ruokatavarakauppa
Heiniä, kauroja ja jauhoja.
Suositellaan suomalaiselle väestölle
— Phone 117 —
P. O. Box 549 Timmins, Ont.

F. A. RICARD
Tukku- ja Vähittäiskauppa.
RAUTATAVARAKAUPPA
Elm St., Sudbury, Ont.

Halutaan tietää

Missä on Frank Piirto, ennen ollut Sudburyssa ja Torontossa. Oleppa hyvä ja ala korjaamaan jälkeäsi täällä Sudburyssa tai muussa tapauksessa ryhdyn vakavampiin toimenpiteisiin.

Aug. Kannisto.
Box 895, Sudbury, Ont., Canada.

Järjestömme Kustannusliikkeitten yhteisesti kustantamana on nyt ilmestynyt markkinoille

UUSI RUNOKIRJA

MURROSAJAN LAULUJA

On aina valitettu kunnollisen, meikäläisen runokirjan puutetta, eikä ilman syytä, sillä todellakaan ei ole ollut mitään uudempaa runokirjaa saatavissa ohjelman esittäjillemme, lukuunottamatta vanhempia Päiviön runoja. Nyt on tällainen puute poistettu, julkaisemalla tämä "MURROSAJAN LAULUJA", joka käsittää parhaiten työläisrunoilijoiden tuotteita, niinkuin Aku Päiviön, Mikael Rutasen, Wm. Lahtisen ja Eemeli Rautiaisen sepittämät, parhaiksi tunnustetut runot.

Päättäen siitä kysynnästä, mikä tämänlaatuisella runokirjalla on ollut jo vuosia, luulisimme tämän uutuuden nyt löytävän tiensä jokaisen työläisrunoutta harrastavan kotiin.

ASIAMIEHET! Heti toimeen ja levittämään tätä kirjaa kaikkialla nyt kun se on uusi.

Sivuja on tässä kirjassa vähän yli 200 ja maksaa se vain $1.25 sidottuna aistikkaisiin kansiin.

VAPAUS,
Box 69, SUDBURY, ONT.

North Branchin Kesäjuhlat

on 29 päivä kesäkuuta, juhlat alkaa sunnuntaina kello 12 päivällä ja iltapäivä ohjelmaan kuuluu hulinaa, ampumista, nuolenheittoa, naulanlyöntiä, naisille juoksua, juoksua pojille ja tytöille, syödään, juodaan ja leikitään. — Kolme palkintoa ampumisesta, kaksi nuolenheitosta, yksi naisille naulanlyönnistä.

— Kello 6 illalla —

alkaa karkelot musiikin soidessa ja hipsutetaan ja tipsutetaan 9 saakka. Sen jälkeen esitetään kappaleet "Lukkarin arkityöt" ja "Lapualaiset Kirkkotiellä"

Kello 12 keskiyöllä alkaa tanssit, jotka kestää aamupuoleen yötä.

Kaksipäiväiset juhlat väsyttää, me vietämme vaan yksipäiväiset, iloiset juhlat, tulkaa kuulemaan, näkemään ja nauttimaan.

TOIMIKUNTA.

The Bank of Toronto
— Copper Cliff —
Ystävällisesti kutsuu suomalaisia tuomaan pankkiasiansa meille. Raha talletettuna säästöosastossamme on suojeltu tappiolta. Maksaa korkeimman koron karttuvalle talletustilille. Korko maksetaan kahdesti vuodessa ja lisätään pääomaan, joka siten kasvaa korkoa korolle.
Huom.! Suomea puhuva kirjuri on nykyään palveluksessamme.
R. GRAY, Johtaja.

Kalastus tarpeita

Nyt on aika kun kalat syövät, ja teidän pitää saada osanne. Ajatelkaa hauskuutta kun saa onkia isoja kaloja. Meillä on suuri varasto hyviä onkitarpeita, joita myymme pienillä hinnoilla. Tämä on teidän hyötynne.

Hyviä onkisiimoja hinnotettu	5c—$1.50
84 jalk. palmikoituja siimoja ainoastan	25c
No. 1 "Gold Bowl" uistimia	50c kpl.
No. 2 "Gold Bowl" uistimia	55c kpl.
No. 3 "Gold Bowl" uistimia	60c kpl.
No. 1 "Kidney Shaped" uistimia	30c kpl.
No. 2 "Kidney Shaped" uistimia	35c kpl.
No. 3 "Kidney Shaped" uistimia	40c kpl.

Lähettäkää postitilauksenne meille selittäen mitä haluatte, niin täytämme tilauksenne heti.

COCHRANE HARDWARE, LIMITED
SUDBURYN SUURIN RAUTAKAUPPA.
SUDBURY ONTARRIO
W. Kallio, suomalainen myyjä.

Syntynyt

Haluamme ilmoittaa kaikille tuttavillemme että meille syntyi oikein riski Kommunistin alku 15 päivä kesäkuuta 1924, jolle nimeksi annoimme KAARLO VÄINÖ ENSIO.

Aili ja V. Luoto.
Riverside, Ont.

A FOURNIER, LIMITED
HENKI, PALO, TAPATURMA JA AKKUNALASI
VAKUUTUKSIA
BALKIE-GILL BLOCK, SUDBURY.
Lainoja hankitaan nopeasti ja aisaisilla hinnoilla.

LABERGE LUMBER COMPANY
Täydellinen varasto rakennustarpeita.

Kokki halutaan

Tarmo osuusruokala julistaa keittäjän paikan avoimeksi, siihen kykenevien henkilöiden haettavaksi. Ruokaa on valmistettava 150—200 hengelle, apulaiskeittäjä on. Hakemukset palkkavaatimuksineen lähetettävä ennen heinäkuun 4 p. 1924 osotteella:

TARMON JOHTOKUNTA,
316 Bay St., Port Arthur, Ont.
Toimeen on astuttava kutsun saatuaan.

DR. E. C. FRASER
HAMMASLÄÄKÄRI
Johnson Block
(Cochranen rautakauppaa vastapäätä)
Phone 187.

Eri paikkakuntain ilmotuksia

Ilmoitushinnat tässä osastossa ovat: Tilapäisilmottajilta 3 senttiä sana, vakituisilta, joiden ilmotus on kerran tai kahdesti viikossa samallaisena, 2 senttiä sana ja niiltä, joiden ilmotus on jatkuvasti samallaisena jokaisessa lehtemme ilmestyvässä numerossa, 1½ senttiä sana. Vähin ilmotusmaksu kerta ilmottaessa 50c ja seisovista 25c kerralta.

SUDBURYN ILMOTUKSIA:

Canadian National Express Money Ordereita Canadaan ja Yhdysvaltoihin myydään Vapauden konttorissa. Kustannukset samat kuin Post money ordereissa.

Suomen rahaa ostetaan Vapauden konttorissa.

Hyvä valikoima fountainkyniä Vapauden konttorissa.

Rahaa Suomeen Vapauden kautta. Aina päivän korkein kurssi.

Suomalainen suutariliike tekee kaikkia ammattiin kuuluvaa työtä. Vanhat kengät korjataan, käyttäen hyviä tarpeita. Hinnat kohtuulliset. E. Hillman, Box 778, Sudbury, Ont.

Reumatismin ja kaikki ilmenevät taudit parannan ilman myrkkyä, *annan myös hierontaa asunnollani*, Copper Cliffin tien varressa, entinen Procterin asunto. **Otto Ylönen**, Sudbury, Ont. Box 1111.
Puhelin 1031.

Alma Aarnion Luonnonparantolassa annetaan hierontaa ja kylpyjä. Parannetaan reumatismia y.m. vaikeita tauteja. On myös tilaa joillekin sisäpotilaille. 22 Monk St. Box 1908, Puhelin 272.

HALUTAAN

Suomalainen parturi työhön Sudbury Pool ruumaan, 28 Elm St. Hyvä palkka. Kirjoittakaa F. Doidge, Box 576, Sudbury, Ont.

FORT WILLIAM, ONT.

Kotileipomo valmistaa parhaimmat leipomotuotteet. Huolellisin koti- sekä ulkolähetysliike kaksoiskaupungeissa. **Home Bakery Co.** 740 Simpson St., Fort William, Ont. Puhelin 1338.

The Maine Tailoring Co. Naisten ja miesten räätäli. Suuri varasto kankaita. Puhelin 1185 S. — 201½ Simpson St. Fort Williamin, Ont.

C. A. Stenback, välittää ostajille ensiluokan lihaa, palvelus kaupungissa sekä linjoille nopea. Puhelin 742. 607 Simpson St., Fort William, Ont.

PORT ARTHUR, ONT.

Kelloseppä. Kaikkia kello- ja kultasepän alaan kuuluvaa työtä otan tehdäkseni. Myöskin uusia kelloja myytävänä. **I. S. Salo,** 17 Johnson ave. Port Arthur.

SOO, ONT.

Hinsberger Harness Companylta saatte kirstunne, blankettinne ja valjanne. Hinnat ovat oikeat.

Hierontaa, höyry- ja alkoholikylpyjä sekä kaikenlaista hoitoa ja neuvoa sairauden sattuessa antaa hieroja **Armas Lindberg.** Pitkäaikainen kokemus. 305 Albert St., Room 10, Soo, Ont.

Hierontaa kotona ja kodeissa antaa **U. Hurme.**
244 Angus Street.

TORONTO, ONT.

Suomalainen Ruokala odottaa ruokavieraita. Mrs. Holm, 41 Widmer St., Toronto, Ont.

TIMMINS, ONT.

Räätäliliikkeeni sijaitsee N:ro 66, 3 Ave. — J. Rintanen, Timmins.

Teen parturintyötä palloruumassa, 58—4th Ave. J. Oksanen.

Shub Bros. Phone 258, 74—4th Ave. Heiniä, jauhoja ja karjanrehuja. Hinnat oikeat. Wm. Oja palvelee suomalaisia. — Timmins, Ont.

E. Junellin ja Akan makeismyymälä on 65—4th Ave, Timmins.

KIRKLAND LAKE, ONT.

Rob Lindforssin sauna avoinna joka lauantai kello 1:destä 12:sta yöllä.

CREIGHTO, ONT.

Hierontaa kotona ja kodeissa antaa Ida Luoto, Johnsonin asunnolla, Creighton Mine, Box 94.

Sudburysta

Mammonan uhreja. Frank Hood, Ira Land ja William Stacey, Mond Nickel yhtiön vanhoja työläisiä, ovat St. Josephin sairaalassa arveluttavassa tilassa, seurauksena siitä räjähdyksestä, joka viime tiistai-iltana tapahtui Mond levytehtaalla Conistonissa.

Kaikki uhrit kärsivät kovia tuskia kasvoihinsa ja vartaloonsa saamistaan ruhjevammoista kuin myös räjähdyksen aiheuttaman täräyksen seurauksista. Vielä lisäksi on Hoodin jalka loukkaantunut.

Tapaturma tapahtui vähää ennen kello kuutta, kun vähän kaasua pääsi karkuun happikaasujuottamissäiliöstä, jota miehet olivat juuri käyttämässä, ja tämä kaasu räjähti levypajan siinä nurkassa jossa miehet olivat työssä. Räjähdys paiskasi miehet lattiaan hirmuisella voimalla, särkien penkit ja ikkunat.

Loukkaantuneet miehet tuotiin erierikoisjunalla Conistonista Romfordiin, josta Toronton juna toi heidät Sudburyyn.

Kaikki olivat perheellisiä miehiä ja heidän perheensä asuvat Conistonissa. He ovat olleet Mond Nickle yhtiön palveluksessa useita vuosia — ja nyt saivat tälläisen palkkion osakseen.

Lähtivät matkalle karanteenista huolimatta. Rex Berryä sakotettiin raskaasti poliisioikeudessa viime tiistaina sentähden että oli särkenyt karanteeni määräyksiä. Rouva Berry oli nähkääs tulirokon tähden annetusta eristäytymismääräyksestä huolimatta, lähtenyt yhden lapsensa kera matkustamaan Vancouveria kohden viime lauantaina. British Columbian viranomaiset, joille on tiedotettu tapahtumasta tulevat nähtävästi pidättämään rouva Berryn, kun hän saapuu sinne ja panevat karanteeni säännöt täytäntöön häneen nähden.

Terveysolojen tarkastaja Rothery on todistanut että yksi Berry-perheen lapsista sairastaa edelleenkin tulirokkoa, ja että kanranteenia ei tulla peruuttamaan vielä vähään aikaan. Tuomari painosti rikoksen vakavuutta ja sitä että jos viranomaiset ovat välinpitämättömiä tässä asiassa niin on vaikeaa sanoa mitä tulee tulevaisuudessa tapahtumaan. Karanteenin alla olevain henkilöitten täytyy noudattaa lakia.

Nykyään on Sudburyssa kuusi tulirokko tapausta.

Varhaisnuoriso-osaston puolesta tiedotettakoon yleisölle että heidän osastonsa on vilkkaassa toiminnassa. Antaakseen siitä havainnollisen todistuksen tulee Varhaisnuoriso-osasto pitämään lauantaina t.k. 28 p. näytös- ja ohjelmailtaman, jossa esitetään m. m. kolminäytöksinen kappale **Murrosajan maininGeissa.** Olisi iltaman ohjelmapuolesta paljon muutakin sanottavaa, vaan kun lapset laittavat ilmoituksen seuraavaan numeroon, niin siitä nähdään tarkemmin.

Huonoja Paimenia

on sen näytelmän nimenä, joka esitetään Keski-Ontarion piirin kesäjuhlilla Sudburyssa heinäkuun 1 p. illalla. Kun näytelmä on jo melko vanha työväennäytelmä ja kun se teknillisessä suhteessa on melko vapaa noista meikäläiselle näytelmäkirjallisuudelle ominaisista amatöörikankeuksista ja teennäisyyksistä, niin on syytä sitä ihukan selostaa, siitäkin huolimatta että se on kirjoitettu meille hiukan vieraassa — syndikaalisessa hengessä.

Näytelmä kuvaa lakkoa, jota johdetaan syndikalistisessa hengessä.

Ensimäisessä näytöksessä tutustumme ranskalaisen rautatehdaskylän kurjaan elämään. Louis Tiersin kodissa on puutetta ja kurjuutta. Perheen äiti on kuolemaisillaan. Tytär on pakotettu ylivoimaisesti työskentelemään pitääkseen talon asiat jonkinlaisessa kunnossa. Heidän luonaan asuu Jean Rouille, nuori tulinen mies, joka on syndikalisti ja anarkisti. On tehtaassa työssä järjestääkseen työläiset vaatimaan parempia olosuhteita. Tiersin perheeseen saapuu tehtailija Gargonin tytär veljensä kera tuomaan sairaalle ruokaa ja viiniä. Tytär tyypillinen "hyväntekeväisyys nainen" ja veljensä on opintojen kautta tutustunut sosialismiin hiukan. Lähentelee Rouillea, joka ei ota hänen sosialismiaan vakavasti, vaan torjuu hänet.

Toisessa näytöksessä ollaan tehtailijan talossa. Nuori neiti harjoittaa maalausta mallinaan kuihtunut työläisvaimo. Tehtaalla on lakon uhka. Hermostunut mieliala sen johdosta. Saapuu toisia tehtailijoita hermostuneina lakon vaarasta. Kapron moittii poissaolevaa Gargonia liiasta peräänantavaisuudesta, jonka luulee aiheuttaneen rettelöihin. Gargon on yritellyt perustaa työläisilleen sairaskassoja jne., joka on Kapronin mielestä liikaa. Hänen mielestään riittää kun työläinen saa jonkinlaisen palkan ja on lujassa kurissa. Sillä "työmies on elukka, joka ei välitä mistään hyvästä." Rahansa juo ja ellei kuriteta niin rettelöi. Sentimentalisuus ei kelpaa. Tehtailijat ovat suunnilleen samaa mieltä. Juttelevat huolistaan ja vastuunalaisuudestaan. Tehtailijan poika puuttuu keskusteluun ja osoittaa herroille, kuinka he sokeudessaan eivät näe tulivuorta, jolla seisovat. Työläiset vaativat ihmisoikeuksia ja ellei anneta, ottavat ne. Marjelseesin säveleet kuuluvat ulkot ikäänkuin tukien pojan sanoja. Kauhu valtaa tehtailijat, jotka vielä äsken olivat mahtavia ja rohkeita. Vihdoin saapuu paikalle isäntä ja ilmoittaa sotaväkeä tilatun, jotta voi turvallisesti poistua talosta. Tämän kuultua tehtailijat pakenevat kukin taholleen.

Näytöksen loppuosa on vaikuttavasti piirrertty kohtaus tehtailijan japoikansa välillä. Tehtailija on äärimmäisen katkeroitunut lakkolaisille. Luulee tehneensä työläisten hyväksi kaikkensa. Muistelee sairaskassojaan ja vehkeitään. Arvelee olevansa "parempi työnantaja" kuin muut, jonka vuoksi lakko on aiheeton. Poika osoittaa hänelle että kaikesta huolimatta työläiset elävät kurjasti ja että he vaativat vaan elämisen oikeutta. Kehoittaa isäänsä sovittelemaan lakkolaisten kanssa. Isä on myöntymäisillään, mutta samassa särkyy salin ikkuna säpäleiksi ja kadulta viskattu tiilikivi nostattaa herran kiukun äärimmilleen.

Kolmas näytös. Tehtailija istuu synkkänä. Poika yrittää jatkaa keskeytynyttä keskustelua. Osoittaa että työläisillä on oikeus vaatia omaansa ja parempia oloja. Pyytää isää peruuttamaan sotaväen tilauksen, kuvaten onnettomia tuloksia yhteentörmäyksestä lakkolaisten ja sotaväen kesken. Tehtailija pysyy vaan taipumattomana. Puhuu "kiittämättömyydestä" ja selittää tahtoneensa "edistää heidän parastaan" Selittää itsekin alkaneensa työläisestä — ilman rahanhimoa — omaten vaan "työnilon". On muka tehnyt kaikkensa työläisten hyväksi. Kilpailun takia ei voi enempää. Ei halua olla tekemisissä lakkolaisten johtajan Rouillen kanssa. Tehtailija tekee pilkkaa poikansa haaveista. On kuitenkin epävarma. Saapuu tehtaanjohtaja koettaen taivuttaa tehtailijaa äärimmäiseen häikäilemättömyyteen.

Saapuu sitten lakkolaisten lähetystö. Jean johtajana esittää vaatimukset herralle. 8-tuntinen työpäivä, tuntuva palkankorotus, terveydellisten olojen parantaminen ja kirjastojen perustaminen. "Emme tule luoksenne tyhmässä luulossa että suostutte vaatimuksiimme. Teemme sen muodon vuoksi, jotta ei voida sanoa että teille ei olisi tarjottu tilaisuutta rauhalliseen sovintoon." Epäröinyt tehtailija suuttuu tuosta kiihoittavasta esiintymisestä. Vimmoissaan ajaa herra lähetystön ulos. "Te siis tahdotte sotaa" sanoo Jean uhkaavasti, "hyvä, te tulette saamaan sen." Herran valtaa epäilys ja pelko. Ajattelee sovittelua. Tulee tehtaanjohtaja rautaisine neuvoineen. Sotaväki saapuu. Arpa on heitetty.

Sota alkaa. Tehtaat kylmillä. Lakkolaiset alkavat vähin erin murtua. Innostus ja viha ei kestä nälkää. Sosialistit ja radikaalit tarjoovat raha-apua, mutta Jean Rouille kieltää sen. Tässä on hän epäkäytännöllisempi, joskin rehellisempi kuin esim. tämän maan syndikalistit, jotka kyllä Rovillen tavoin hylkäävät työväen poliittiset järjestöt, mutta ei heidän rahojaan. Lakkolaiset eivät ymmärrä Jeanin kieltäytymistä avustuksesta. Perheillä ei ole leipää. Syntyy nurinaa, tyytymättömyyttä ja epäilyä johtajaan. Salaiset kätyrit lisäksi yllyttävät sitä.

Neljännessä näytöksessä saamme elävästi nähdä tyytymättömyyden purkautumisen. Toveriensa aiheettomista epäluuloista on Jean murtumaisillaan. Mutta Madeleine, Tiersin tytär, tukee häntä, antaa hänelle uutta intoa. Madeleinen sanojen rohkaisemana Jean valmistuu kokoukseen ottamaan lakkolaisia vastaan. Niitä saapuukin suurin joukoin. Näyttämö täynnä väkeä. Jeanin uskolliset toverit varoittavat häntä joukossa olevista kätyreistä ja pelkureista. Jean astuu lavalle, "Hyvät ystävät", alottaa hän. "Emme ole ystäviäsi, petturi", huudetaan joukosta. "Alas Jean Rouille". Vihasta väristen lakonjohtaja jatkaa puhetta, ruoskii lakkolaisten horjuvaisuutta ja heikkoutta. Puheensa hukkuu vähän väliä lakkolaisten paheksumishuutoihin. Tämä on erittäin voimakkaasti kuvattu posti innostuvan ja kuohahtelevan kohtaus ja kuvaa se elävästi heljärjestymättömän joukon tunnelainehtimisia. Vimmoissaan hyökkäävät lakkolaiset johtajansa kimppuun. Madeleine astuu väliin. Pakottaa hyökkääjät perääntymään. Puhuu heille. Palavalla innolla, mutta lämpimästi, hän vetoo heihin, kertoo Jeanin toiveista, kärsimyksistä, rehellisyydestä. Vetoaa työläisten tunteisiin ja kunniaan. "Jos me taistelemme keskenämme, on asiamme hävinnyt." Helposti lainehtiva joukon mieliala muuttuu. "Madeleine on oikeassa, eläköön Madeleine!" "Älkää sanoko eläköön Madeleine", vastaa tyttö, "huutakaa eläköön Jean! Seisokaa kaikki hänen ympärillään, taistelkaa yhdessä." Innostus palaa. Madeleine pakoittaa Jeanin moittijat sopimaan. Tunnelma nousee, toivon kipinä syttyy. "Eläköön Jean Rouille, eläköön lakko. Huomenna tavataan". Hurmaantuneena voitosta ja rakastettunsa voimasta heittäytyy Jean Madeleinen syliin.

Viidesnäytös. Innostus ja taistelun halu eivät riittäneet. Yhteentörmäyksessä sotaväen kanssa suuri joukko uhreja kaatuu tantereelle. Säälimättä musertaa sotaväki lakkolaisten rintaman. Lakko upotetaan vereen. Ruumiita kannetaan näyttämölle. Vaimoja ja lapsia etsii itkien omaisiaan. Löytyy Madeleine haavoittuneena. Hän virkoo, mutta silloin kuvastuu hänelle kaamea näytelmä — taistelu sotaväen kanssa — jossa Jean kaatui barrikaadeilla. "Missä on Jean, minun oma Jean". "Missä on poikani Robert" huutaa tehtailija hänkin etsien ruumiita. Hänen poikansa oli, horjuttuaan isänsä ja lakkolaisten välillä, viime hetkessä heittäytynyt taisteluun. Hänkin oli kaatunut. Madeleinen isä on tullut mielipuoleksi. Hervottomana istuu sivussa, liikutellen sormiaan mutisee: "Tänäänhän on palkan maksupäivä." Hänen mieleensä on jäänyt muisto tuosta ainoasta päivästä — palkan maksupäivästä — jolloin maksettiin tehtaassa kurja ropo pitkien päivien raadannasta. "Nyt palkka maksetaan."

Näyttämölle tuodaan lisää ruumiita. "Jean, minun oma Jean"!

(Jatkoa 3:lla sivulla.)

TYÖLÄISET JUHLIMAAN!

Keski-Ontarion 2:n Piirin Yhteiset

Kesäjuhlat

Alkavat Sunnuntaina kesäkuun 29 päivänä kello 8 illalla.

SUDBURYN OSASTON HAALILLA

OHJELMA:

SOITTOA	Soittokunnalta
PUHE	A Vaara
VIULUSOOLO	Ossi Valli

Runonlausuntokilpailut lapsille alle 16 vuotta.

SOOLOLAULUUA	Aino Saari
SOOLOLAULUA	Aino Saari

Ohjelmanumeroiden väliajoilla osaston soittokunta soittaa.

SISÄÄNPÄÄSYMERKKEINÄ myydään juhlanauhoja.

Maanantai-iltana

ALKAVAT JUHLAT KELLO 8 ILLALLA

Juhlien ohjelman muodostaa eri näytelmäseurojen väliset

NÄYTELMÄKILPAILUT

— KILPAILUJEN LOPUTTUA TANSSITAAN —

Sisäänpääsy 50 senttiä.

Tiistaina, heinäkuun 1 päivänä

ovat varsinaiset

Kenttäjuhlat

Sudburyn osaston vuokraamalla kentällä PIKE LAKEN rannalla.

Juhlat alkavat klo 1 päivällä

Sudburyn osaston soittokunnan soitolla. Samalla aletaan suorittamaan V.- ja U.-seura "Kisan" järjestämät urheilukilpailut, joissa on:

100 metrin juoksu tytöille alle 13 vuotta.
60 metrin juoksu pojille alle 12 vuotta.
100 metrin juoksu pojille alle 15 vuotta.
100 metrin juoksu naisille.

Kolmiottelu miehille: kuulan työntö, pituus hyppy ja 100 metrin juoksu

Sen lisäksi suoritetaan seurojen väliset viestinjuoksukilpailut 1600 metrin matkalla.

Henkisen ohjelman suoritus aletaan klo 2 ip.

JUHLARUNO	Hugo Luoto.
JUHLAPUHE	O. Saari

Runonlausuntokilpailut aikuisille

Juhlamerkkien hinta 25 senttiä.

HUOM.! Erittäin hyvä ja monipuolinen ravintola ja mainio tilaisuus käydä uimassa.

Iltaohjelma alkaa kello 8.30

jolloin esitetään juhlanäytelmä

"HUONOJA PAIMENIA"

Murhenäytelmä 5:ssä näyt. Kirj Octave Mirebeau.

Tämä on mahtava työväennäytelmä ja jättää katsojaan unohtumattoman vaikutuksen.

PÄÄSYLIPUT 75 ja 50c.

Lippuja etukäteen saatavana Copper Cliffissä I. Nurmiselta Nickeltonissa A. Hillmanilta ja Sudburyssa J. Raivolta sekä myöskin juhlakentältä.

Sateen sattuessa pidetään juhlat osaston haalissa.

Keski-Ontarion työläiset, kuulkaa tätä kutsua ja saapukaa sankoin joukoin juhlimaan ja samalla näyttämään työväenluokan solidaarisuutta.

JUHLATOIMIKUNTA.

Canadian National Railways

"THE NATIONAL"

Sudburysta Winnipegiin ja lännelle 8.05 aamulla.
Sudburysta Torontoon, itään ja etelään 9.15 illalla.

A. G. BELL, City Ticket &Freight Agt.
Sudbury — Ontario

W. E. G. BISHOP, District Pass. Agt.
North Bay — Ontario.

Saapuu 8.55 aamulla Sudburyyn. Makuuvaunu matkassa. — Saapuu Torontoon 7.20 aamulla.
Lähtee 9.15 illalla Sudburysta. Lähtee Torontosta 10.45 illalla.

John Palon

Miesten ja poikasten kenkä- ja vaatekauppa, jossa tullaan tarjoamaan hyvä tavara halvalla hinnalla, tavara ensiluokkaista. Käykää vertailemassa hintoja.

JOHN PALO
290 Bay St. — Port Arthur, Ont.

Suomalainen Ruokatavarakauppa
International Grocery

Suosittelee kaikenlaista ruokatavaraa ehdottomasti päivän alhaisimmilla hinnoilla. Me takaamme teille rehellisen kohtelun. — Siis jos olette väsyneet korkeisiin hintoihin ja haluatte tutustua liikkeeseemme, niin lähettäkää tilauksenne meille.
Huom.! — Linjatilauksia välitetään. Kirjoittakaa osoitteella:
INTERNATIONAL GROCERY
292 Bay St. — Port Arthur, Ont.

Herkutella ilmaiseksi ei voi.

Mutta nyt kun olen ottanut haltuuni Worthingtonin Baker liikkeen, niin lähettämällä meille $1.00 lähetämme postivapaasti monipuolisen kokoelman leivoksiamme tai koristetun kaakun tutustuttaaksemme teitä tuotteisiimme. Jos haluatte sekä kaakun että leivoksia, niin lähettäkää $1.75.
Kaikkia leipurin alaan kuuluvia tuotteita valmistetaan. Myöskin tilausten mukaan. Osastoille erikoisilla alennuksilla. Kaikki tilaukset lähettäkää osotteella

WORTHINGHTON BAKER SHOP,
P. O. Box 37, Worthington, Ont. — Juho Koskela, Leipuri ja kondiittori.

ASIANAJOTOIMISTO

Valmistamme huolellisesti kauppakirjoja, valtakirjoja sekä muita asiakirjoja, sekä huolehdimme lakiasioista.
Hankimme lainoja tämän piirin kiinteimistöä vastaan sekä toimitamme pieniä irtaimistolainoja.
Hankimme passeja Yhdysvaltoihin sekä muualle matkustamista varten.
Valmistamme Canadan kansalaispaperihakemuksia.
Kirjotamme palovakuutuksia sekä henkivakuutuksia.
J. JARVIS — J. G. WAGNER.
Konttori Bank of Commerce rakennuksessa.
Bax 1181 — Puhelin 1723 — Sudbury, Ontario.

Bay Street Meat Market

(UUSI SUOMALAINEN LIHAKAUPPA.)
Puhelin 2713 North
288 Bay St. — Port Arthur, Ont.
Myy halvimmalla kaikkia eri lajeja lihaa, tuoretta ja suolattua kalaa.
Ensiluokan tavara. Hyvä kohtelu.
Linjalle huolellinen ja nopea lähetys.
F. ENGSTRÖM — H. KANTOLA

GRANT & HISCOCK.
Putkityö ja Lämmityslaitos Urakoitsijat

Ennenkuin te annatte lämmityslaitos tai putkien asetus urakkanne, käykää puhuttelemassa meitä. Me voimme sentähden, että teemme itse työn, säästää teille rahaa ja samalla kun olemme ammattimiehiä, teemme hyvän työn. Kaikki meidän työmme tehdään takaukseHa. Käykää katsomassa meidän varastossamme olevia hienoja plummaus tarpeita, näyteruumassamme Grand Opera Housen kellarissa, Sudburyssa.

DOWNEY & DUCHARME

Hautaantoimittaja, huonekalujen päällystäjä ja kuvaraamien laittaja
Phone 392 tai 1226.
McCOOL BLOCK — SUDBURY, ONT.

Canadian Baggage Transfer

Johtava kuorma-ajo komppania
Phone 259 — 34 Lorne Street
SUDBURY, ONT.
Auto Troki ja pitkänmatkan muuttoajoa. — Huonekalu varastohuone ja puunmyynti paikka.
Auki yöllä ja päivällä

New Baking Co.

Box 1306, Timmins — Ont. —
valmistaa korppuja, kuivaa leipää, y. m. leipurin alalle kuuluvia tuotteita.
Tilauksia lähetetään myöskin ulos. Palvelus täsmällinen ja nopea.

Hieroja
Ida Heikkinen
Timmins, Ont.
4th Ave. 80. — Box 715

SELKÄRANGANASETTAJA
Dr. Jas Newburn
Kiropraktori-spesialisti
— Phone 1331 —
104 Stafford Blk, Sudbury, Ont.

ERICK PIIRAISEN
Parturiliike—Tupakkakauppa ja Palloruuma sijaitsevat
57 Lang St. — Cobalt, Ont., Can.